

1

2

3

4

Redaksjonskomiteens innstilling

5

Årsmøtet i Arbeiderpartiet i Bergen 11. februar 2023

6

7

8

Redaksjonskomiteens medlemmer

9

Gaute Baarøy (Bergenhus Arbeiderpartilag)

10

Johannes Bysheim (Årstad Arbeidersamfunn)

11

Joril Christensen (Årstad Arbeidersamfunn)

12

Lars Andreas Eriksen (Laksevåg Arbeidersamfund)

13

Johanna Fond (AUF)

14

Helena Haldorsen (Bergenhus Arbeiderpartilag)

15

Arne Jæger (Fagbevegelsens partilag)

16

Sebastian Stenberg (Fana og Ytrebygda Arbeiderparti)

17

Vilde Stokken (Fagbevegelsens partilag)

18

Lillian Vangberg (Åsane Arbeiderparti)

19

Eva Synnøve Hagewick Steigen (leder)

20

Ole Jacob Broch (sekretær)

21

22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50

Behandlingsform for forslagene som ble oversendt redaksjonskomiteen

Forslag som vedtas i sin helhet:

28, 29, 34, 37, 49, 53, 54, 91

Forslag som avvises i sin helhet:

14, 23, 25, 27, 32, 33, 57, 58, 62, 63, 65, 67, 69, 92.

Forslag som ivaretas helt eller delvis i R-forslag:

1, 2, 3, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 24, 26, 34, 35, 38, 39, 41, 42, 43, 44, 45, 50, 55, 70, 71, 72, 73, 74, 76, 77, 78, 79, 85, 88, 89, 90

Forslag som oversendes årsmøtet i Vestland Arbeiderparti stortingsgruppen/regjeringen for videre arbeid:

R1. R2, R3, R4, R5, R6, R7, R8, R9, R10, R11, R12, R13, R14, R15, R16, R17, 28, 29, 37, 48, 49, 53, 54, 91

Dissens

R2 En plan for fornyet tillit og en vei ut av strømpriskrisen

Nye forslag fra redaksjonskomiteen

R1 En human og rettferdig asylpolitikk

Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas, oversendes Stortingsgruppen og årsmøtet i Vestland Arbeiderparti
Ivaretar forslag: 1, 2 og 3

Arbeiderpartiet i Bergen mener Norge må føre en human og rettferdig asylpolitikk, som særlig ivaretar barn og sårbare mennesker. Politikken som til enhver tid føres må være i tråd med våre internasjonale forpliktelser og i samsvar med FNs høykommissær for flyktninger sine anbefalinger.

For Arbeiderpartiet må barnets behov alltid vektlegges først. Barn skal behandles med respekt og behandlingen skal ivareta barnas beste. I saker hvor foreldre kommer med uriktige opplysninger er det viktig at dette ikke går utover barnet. Arbeiderpartiet mener at det må være konsekvenser, men at det bør utredes for om det skal være alternative straffer enn å bli kastet ut av landet.

Arbeiderpartiet mener at de som søker asyl i Norge skal leve under verdige forhold. Mennesker som er registrert som beboer i asylmottak og har sitt daglige opphold i asylmottak har rett til stønad. Stønaden til beboere i asylmottaket er ment å dekke de grunnleggende behovene en beboer i asylmottak har og bidra til å gi en forsvarlig levestandard i en særskilt livssituasjon under oppholdet i asylmottaket, men realiteten er at stønaden er langt fra dekkende til å ivareta grunnleggende behov. I 2022 har asylsøkere 88,- dagen å leve for, og nesten halvparten av asylsøkere i norske mottak oppgir at de opplever å være sulten. I en tid der alt blir dyrere mener Arbeiderpartiet at også asylsøkeres stønad må dekke grunnleggende behov, og ønsker derfor å doble stønaden fra 2688,- til 5376,- per måned.

Veien for asylsøkere for å komme seg inn i det ordinære arbeidslivet er lang. Arbeiderpartiet mener at det må bli iverksatt ordninger som gjør at asylsøkere og papirløse kan delta i arbeidslivet mens søknaden deres behandles. Å få ta del av arbeidslivet bidrar til bedre integrering i samfunnet og at de blir ressurser for velferdsstaten.

Arbeiderpartiet i Bergen vil:

- At barnas beste skal gis avgjørende vekt i vurderingen av barnets og familiens rett til opphold.
- At behandlingstiden på asylsøknader reduseres
- Utrede for alternative sanksjonsmuligheter i tilfeller der det foreligger uriktige opplysninger fra foreldre, og samtidig et fastlagt beskyttelsesbehov.
- Doble stønaden til beboere i asylmottak
- Styrke aktivitetstilbudet for barn i asylmottak
- At regjeringen får på plass ordninger som lar asylsøkere og papirløse ta del i det ordinære anstendige arbeidslivet

R2 En plan for fornyet tillit og en vei ut av strømpriskrisen

Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas, oversendes Stortingsgruppen og årsmøtet i Vestland Arbeiderparti

Ivaretar helt eller delvis forslag: 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21

***Dissens:** Redaksjonskomiteens flertall (Gaute Baarøy, Johanna Fond, Sebastian Stenberg, Helena Haldorsen, Johannes Bysheim, Lillian Vangberg og Eva S.H Steigen) ønsker å vedta forslaget med ordlyden på linje 124-127.*

Redaksjonskomiteens mindretall (Arne Jæger, Lars Eriksen, Vilde Stokken og Joril Christensen) ønsker å vedta forslaget med ordlyden på linje 130-131.

Kraftsituasjonen i Norge har gitt store prisutslag det siste året. Vanlige folk er bekymret og opprørt over høye strømpriser og er usikre på hvordan fremtiden blir. Næringslivet og offentlige institusjoner er også rammet av denne situasjonen og har inntil nylig måttet bære belastningen av unormalt høye priser. Regjeringen var raskt ute med strømstøtte for vanlige folk. Det var et nødvendig tiltak som gjorde det lettere for folk å takle strømregningen og nylig med en støtteordning for bedrifter. Dette bremser uroen, men er ikke nok for at vi fortjener tillit hos velgerne. Vi må vise veien til en fremtid uten en slik uro.

Vi forstår at vår produksjon, distribusjon og utveksling av kraft er sammensatt og bundet av fysiske og avtalemessige begrensninger. Det er likevel et paradoks at vi har rigget oss slik at vi har overskuddskraft til å eksportere, men likevel har ikke vi mulighet til å sette en kraftpris som er nærmere produksjonskostnaden på norske kraftverk enn europeisk markedspris. Vår tilknytning til det europeiske kraftmarkedet gir oss mulighet til å dekke eget behov av strøm når det er billig og våre magasiner har lav fylling, men på den andre siden gir det også store utslag i vår egen strømpris. Næringslivet melder også behov for mer fremtidig kraft, og vi vil innen kort tid stå i en situasjon med kraftunderskudd om vi ikke bygger ut for mer kraftproduksjon.

Norge har gode forutsetninger for å energieffektivisere, redusere strømforbruk, oppgradere eksisterende kraftverk- og infrastruktur. Vi har også gode forutsetninger for å bygge ut sol og vindkraft. I tillegg blir moderne kjernekraft også løftet som en mulig kraftkilde for landet vårt.

Men det må prioriteres å bygge ut havvind og vindmøller ved industriområder før øvrig utbygging på land vurderes. Det er ikke nok med økonomisk kompensasjon for å gi lokal aksept. Det trengs også tillit til at prosessene blir grundige og gode og at naturhensyn vektlegges sterkt. Omfanget av ny grønn industri må ikke gå på bekostning av naturen.

All utbygging av natur til fordel for økt kraftproduksjon vil gi inngrep i natur og omgivelser. Derfor skal det sikres god forankring i lokalsamfunnet der naturhensyn blir vektlagt.

Arbeiderpartiet vil gi folk og bedrifter en plan for å komme ut av denne situasjonen, mer robust kraftsystem og mer selvforsynt med kraft hvor vi har en sterkere politisk kontroll.

En plan som viser at vi i fremtiden skal bygge, forvalte og distribuere nok rimelig strøm til landets arbeidsplasser og hjem. En slik plan vil vise hvor vi vil, og gi våre velgere fornyet tillit til Arbeiderpartiet. Vi må vise at sosialdemokratiet tør å regulere markedet, når systemet ikke ivaretar sosiale forhold og arbeidsplasser. Strømstøtten har hjulpet oss godt så langt, men vi mener en langsiktig løsning må til.

140 Arbeiderpartiet vil :

- 141 • At strøm fortsatt skal handles med våre naboland i Europa, både for deres og vår
- 142 energisikkerhet.
- 143 • Styrke kraftselskapenes mål som samfunnsaktør og redusere deres finanspolitiske
- 144 formål.

145 Arbeiderpartiet vil jobbe for en lav strømpris ved å:

- 146 • Få på plass en annen form for prissetting i vårt interne strømmarked, hvor vi motvirker
- 147 prissvingningene på de dyreste produksjonsmåtene i det europeiske markedet.
- 148 Strømprisen i vårt interne marked må reduseres slik at den ligger nærmere nasjonal
- 149 produksjonskostnad.
- 150 • Pålegge kraftselskapene å tilby forutsigbar rimelig fastpris til bedriftene tilpasset deres
- 151 drift. Andre ordninger må vurderes om ikke fastpriskontrakter er mulig.
- 152 • Arbeide for at flaskehalsinntektene over Statkrafts inntektsramme må tilfalle
- 153 sluttbrukeren.
- 154 • Innføre en modell for private hjem som er progressiv, der lavere forbruk fører til
- 155 lavere pris per kilowattime. Gjerne i form av ett 2 pris system.

156 Arbeiderpartiet vil styrke kraftproduksjon og distribusjonen av kraft. Vi vil:

- 157 • Styrke kraftproduksjon, grønn og bærekraftig, men med både regulerbar og
- 158 uregulerbar kraft.
- 159 • Utrede om Norge skal bygge moderne kjernekraftverk.
- 160 • Bygge ut ny produksjon i underskuddsområder, særlig NO1, for å motvirke
- 161 flaskehalser mellom prisregioner i Norge.
- 162 • Undersøke mulighetene for om kraftprodusenter kan selge strøm direkte til kunder i
- 163 sin prisregion.

164 Arbeiderpartiet vil ta følgende hensyn i energipolitikken:

- 165 • Prioritere kraftutbygging som utgjør mindre inngrep i naturen først.
- 166 • Fortsatt bruk av strømtøtte som virkemiddel ved behov.
- 167 • Økt støtte til Enova tiltak for bedrifter og privatpersoner – for eksempel varmepumpe,
- 168 rentbrennende vedovn og etterisolering. Økte krav til energieffektivisering. Vurdere
- 169 oppdatere tekniske krav til nybygg.
- 170 • Sikre kompensasjon for offentlige institusjoner slik at ikke deres samfunnsoppdrag
- 171 blir rammet av høye strømprisutslagene.

172
173 **R3 Samspill mellom gode arbeidstiltak, et ryddig arbeidsliv og rettferdige sosiale ytelser**

174 *Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas, og oversendes Årsmøtet i Vestland Arbeidarparti,*

175 *stortingsgruppen og regjeringen; samt temagruppe «Flere unge i arbeid»*

176 *Ivaretar forslag: 26,44, 50,55*

177 *Ivaretar delvis: 43, 45*

178
179 Samspill mellom gode arbeidstiltak, et ryddig arbeidsliv og rettferdige sosiale ytelser.

180 Arbeid til alle som kan er noe av det viktigste vi kan gjøre for å sørge for stabile livsrammer

181 for den enkelte. En stabil tilknytning til arbeidslivet inkluderer deg i sosiale miljøer, muliggjør

182 livsmestring og gir deg egen inntekt og kontroll over egen økonomi.

183
184 Arbeiderpartiet skal sørge for at flere blir inkluderte. Vi skal sørge for at det kommer flere
185 tilrettelagte arbeidsplasser til Vestland og Bergen, og at disse sikres forutsigbare og gode
186 kontrakter hvor det er mulig. Deler av kontraktene bør være reserverte anbud slik at VTA-
187 bedrifter konkurrerer med hverandre. Arbeidslivet skal være for alle, og ingen grupper skal
188 ekskluderes.

189
190 Samtidig trenger vi rettferdige nivåer på sosiale ytelser. Trygdesystemet gir mennesker frihet,
191 fordi det gir trygghet. I vår bevegelse ser vi ikke på trygd som en utgift, eller noe som bare
192 gagnar de enkeltpersonene som mottar støtte. Forsvarlige ytelser er en investering i alle, som
193 med fellesskapet i ryggen, kan satse på å ta utdanning eller finne nytt arbeid. Samfunnet må gi
194 verdighet til de som ikke kan delta i arbeidslivet.

195
196 Den norske velferdsstaten er etablert for at de som permanent, eller for en periode, ikke er i
197 stand til å arbeide og motta lønn, skal ha en trygghet for at de kan ha et likeverdig liv med
198 andre innbyggere i landet. Det er nå godt dokumentert at flere grupper lever i fattigdom selv
199 om de er innvilget trygdeytelser. Trygdesatsene må være på et nivå som gir mulighet for et
200 trygt og verdig liv, og den må justeres i henhold til prisveksten i samfunnet.

201
202 Høy deltagelse i arbeidslivet er bra både for den enkelte og samfunnet som helhet. Norsk
203 offentlig sektor bør derfor stadig utforme velferdsordninger og andre sosialpolitiske
204 virkemidler på en måte som støtter opp om målet om arbeid for alle. Vi må både ha gode nok
205 ordninger slik at alle som kan får plass i arbeidslivet, og gode nok ordninger til å ivareta dem
206 som av ulike årsaker står langt utenfor arbeidslivet.

207
208 Arbeiderpartiet vil:

- 209 • At det skal lønne seg å arbeide for dem som kan, og vi må gjøre mer for å hjelpe folk i
210 arbeid.
- 211 • At vi styrker ordningen med tilrettelagte arbeidsplasser.
- 212 • At det må finnes gode ordninger som ivaretar dem som står langt utenfor arbeidslivet
- 213 • At innretning og nivå på alle trygder gjennomgås slik at ingen som mottar trygd i
214 Norge må leve i fattigdom.

215

216 **R4 Forsvar**

217 *Redaksjonskomiteens innstilling: vedtas; oversendes stortingsgruppen, Regjeringen og*
218 *årsmøtet i Vestland Arbeidarparti*
219 *Ivaretar forslag 34 og 35*

220 Det sikkerhetspolitiske landskapet har endret seg dramatisk de siste årene. Det er krig i
221 Europa, økende polarisering, stormakt-rivalisering og stadig flere demokratier utfordres. Fra
222 åpne kilder og rapporter konkluderes det med at dagens forsvarsstruktur er for liten og har for
223 lav utholdenhet. Forsvaret mangler kapasiteter, personell og materiell. Norge er heller ikke i
224 nærheten av å oppnå NATOs målsetting om 2% av BNP (vedtatt av alle medlemsland).

225 De siste tiårene har forsvar og beredskap blitt nedprioritert. Gjeldende Langtidsplan for
226 Forsvaret er et tydelig bevis på dette.

227 Forsvaret skal ivareta Norges selvstendighet - våre verdier, trygghet og handlefrihet. Det
228 trengs derfor en kraftig styrking av Forsvaret. Arbeiderpartiet må være en garantist for dette.

229

230 Arbeiderpartiet i Bergen vil:

- 231 • at Forsvarets kampkraft skal styrkes betraktelig. Det må investeres i mer
- 232 personell, materiell og kapasiteter.
- 233 • at bevilgningene økes. Det må etableres en opptrappingsplan for å raskt nå
- 234 NATOs 2% mål.
- 235 • at forsvarsevnen skal utgjøre en reell krigsforebyggende terskel.
- 236 • at man ser på muligheten for å opprette et militært investeringsfond utenom det
- 237 årlige forsvarsbudsjettet. Et fond for innkjøp av utenlandsprodusert materiell
- 238 og våpensystemer.

239

240 **R5 Fyrverkeri**

241 *Redaksjonskomiteens innstilling: oversendes årsmøte i Vestland Arbeidarparti,*
242 *stortinggruppen og Regjering*
243 *Ivaretar forslag 38;*

244 Hver nyttårsaften og ved flere andre anledninger i løpet av året skytes det opp fyrverkeri
245 i Norge. Fyrverkeri kan inneholde skadelige stoffer som kvikksølv, kobber og bly, som kan
246 være med på å forurense naturen vår, og på sikt være en skade for mennesker og dyr.
247 Fyrverkeriet etterlater seg dessuten mye søppel som havner i naturen og havet.

248 Fyrverkeri virker særlig stressende på mennesker som har opplevd traumer og på dyr. Det
249 meldes årlig om personskader i forbindelse med privat oppskyting av fyrverkeri; særlig
250 øyeskader. Det finnes gode alternativer til fyrverkeri, og det er viktig at vi setter liv og helse
251 først.

252 Arbeiderpartiet i Bergen vil at:

- 253 • Oppskyting av fyrverkeri skal gjøres i kommunal regi
- 254 • Oppskyting av fyrverkeri på nyttårsaften og ved andre større folkefester krever en
- 255 kommunal lisens
- 256 • Alternativer til fyrverkeri blir tatt i bruk for å skåne natur- og dyreliv og hindre
- 257 personskader

258

259 **R6 Ny husleielov**

260 *Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas, og oversendes Årsmøtet i Vestland Arbeidarparti,*
261 *stortingsgruppen og regjeringen*
262 *Ivaretar forslag 39*

263

264 Rammevilkårene for leiesektoren ble satt for flere tiår siden, sterkt formet av en eierlinje fra
265 etterkrigstiden som hadde hatt stor suksess.

266 Boligsektoren har endret seg radikalt siden den gang. Kjøp, salg og utleie av bolig er
267 deregulert og markedsorientert, og er blitt en av de sterkeste kildene til økt økonomisk
268 ulikhet. Andel boligeiere har stagnert, og antall leietakere har økt til nesten en million
269 mennesker. Skillet mellom de som eier og de som leier er den mest fremtredende faktoren i
270 hva som kjennetegner økonomisk sårbare forbrukere. Nesten halvparten av de mest
271 økonomisk sårbare forbrukerne leier bolig. I befolkningen totalt er én av seks i denne gruppa.

272

Arbeiderpartiet i Bergen vil:

- At regjeringen skal sette ned et offentlig lovutvalg for å utrede en ny husleielov som sikrer leietakere mer stabile leieforhold.

R7 Utvide brillestøtteordningen

Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas, og oversendes Årsmøtet i Vestland Arbeidarparti, stortingsgruppen og regjeringen
Ivaretar forslag 41

Briller, linser eller annen behandling for dårlig syn kan for mange bli en dyr og uforutsett utgift. Det antas at det til sammen levde mer enn 320 000 personer med synshemninger i Norge i 2018. At behandlingsmidler for dårlig syn, slik som eksempelvis briller eller linser, ikke er gratis, gjør dette til en av de største blindsonene i den norske velferdsstaten.

Arbeiderpartiet i Bergen ønsker en gradvis utvidelse av den offentlige støtten med mål om å likestille den med andre helsetjenester. I første omgang må regjeringen, utover den styrkingen som det legges opp til for barn, se på en utvidelse som også omfatter unge voksne.

Arbeiderpartiet i Bergen vil:

- Innføre gratis briller/linser til personer i alderen 19 til 21 år og innføre halv pris for personer i alderen 22 til 25 år, etter samme kriteriet som for brillestøtte til barn.

R8 Lysforurensing

Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas, og oversendes Årsmøtet i Vestland Arbeidarparti, stortingsgruppen og regjeringen
Ivaretar forslag 42

Lysforurensning har en rekke negative konsekvenser for mennesker og dyr. Kunstig lys forstyrrer døgnrytmen vår og det påvirker dyrelivet på land og i havet. I havet omkring større byer registreres høye nivåer av lysforurensing. Lysforurensingen påvirker dyrenes overlevelse, orienteringsevne og migrasjon. Den høye lysforurensingen gjør blant annet at Melkeveien kun er synlig for en tredjedel av Norges befolkning. Innføringen av LED-lamper har hjulpet, men det er ikke nok til å ha en betydelig effekt på lysforurensingen.

Arbeiderpartiet i Bergen vil at:

- Det utarbeides en nasjonal strategi for å redusere lysforurensing.
- Lyssetting på offentlige bygg begrenses og reduseres ved å installere lyskilder som lyser nedover mot bakken med svakere og varmere lyskilder

R9 Kultur

Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas, og oversendes Årsmøtet i Vestland Arbeidarparti, stortingsgruppen og regjeringen
Ivaretar delvis forslag 70 og 71

Museumsmeldingen (Meld. St. 8 (2018–2019)) lagt frem av Solbergregjeringen slo fast at alle tiltak og satsninger som er omtalt i meldingen skulle håndteres innenfor gjeldende budsjettammer eller ved omprioriteringer. Dagens regjering har uttalt at kulturarvsektoren er en sentral del av kulturpolitikken og at den vil legge til rette for at museene fortsatt kan være viktige og vitale samfunnsaktører.

Det fremgår videre av regjeringsplattformen at regjeringen vil gjennomgå statlige virkemidler og finansiering av museene for å sikre forutsigbare rammer. Museumsnettverket har i lengre tid meldt om et stort vedlikeholdsetterslep, alt fra behov for nybygg og rehabilitering til utstillingslokaler, magasiner, fasiliteter for publikum og arbeidsforhold for de ansatte.

I tillegg er det et økende behov for vedlikehold som følge av vår tids klimaendringer. De kulturhistoriske samlingene ved Universitetsmuseet i Bergen har en av de viktigste samlingene i Europa av kirkekunst og vikingtidsfunn, og et statlig museum i Bergen. Bygningene har ikke vært vesentlig pusset opp siden byggingen i 1927, og bygningene er nå stengt på ubestemt tid. AIB mener derfor at det er viktig å styrke kulturminnefondet slik at historiske bygg sikres for fremtiden.

Arbeiderpartiet i Bergen vil:

- Det er et betydelig etterslep på offentlige og private kulturminner, derfor må Kulturminnefondet styrkes slik at FNs bærekraftsmål (delmål 11.4) om å verne og sikre vår felles kultur- og naturarv ivaretas.

R10 Sirkulær økonomi

Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas, og oversendes Årsmøtet i Vestland Arbeidarparti, stortingsgruppen og regjeringen
Ivaretar forslag 72

Det er behov for en sirkulær tilnærming til både økonomi og samfunnsutvikling i overgangen fra tradisjonelle, lineære forretningsmodeller, til en mer bærekraftig, sirkulær økonomi. Hensikten er å utnytte eksisterende produkter, avfall og biprodukter i en overgangsfase. Produkter må vare lenger, de må kunne repareres, og materialene må kunne brukes på nytt. Gjennom mer effektiv bruk av ressurser kan klimafotavtrykket reduseres, naturtapet bremses og forurensingen minimeres. Samtidig vil omstilling til en mer sirkulær økonomi bidra til flere klima- og miljøvennlige arbeidsplasser og flere bærekraftige varer og tjenester.

- Arbeiderpartiet i Bergen ønsker at det på statlig, regionalt og lokalt nivå tilrettelegges for at en sirkulær økonomi der gjenbruk skal være det bærende elementet i det grønne skiftet.

R11 Natur

Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas, og oversendes Årsmøtet i Vestland Arbeidarparti, stortingsgruppen og regjeringen
Ivaretar forslag 73 og 74

Arealendringer er den største trusselen mot naturmangfoldet, både i Norge og på verdensbasis. Både klimapanelet og naturpanelet fastslår at verden må ha mer, ikke mindre, natur dersom vi skal lykkes i å nå bærekraftsmålene. Hurdalsplattformen slår fast at sikring av jordvern er et overordnet mål i arealforvaltningen og at skogen skal brukes aktivt som en sentral del av klimapolitikken. Blant annet ved å utarbeide nasjonale mål og strategier for å øke den naturlige karbonlagringen i norsk natur. I et slik perspektiv er det ekstra viktig å sørge for at naturen og det økologiske mangfoldet bevares og ikke bygges ned.

Vestland Arbeiderparti ber regjeringen om å iverksette følgende tiltak:

- Styrke kartleggingen av norsk natur og følge opp økologisk grunnkart med formål om å innføre krav til et helhetlig naturbudsjet / - regnskap basert på resultatet av pågående høring om Klimalovens klimamål for 2030.
- En nasjonal ordning der nedbygging av skog, jord eller annen natur, kompenseres for ved å restaurere natur med tilsvarende eller bedre økologisk verdi andre steder må vurderes.
- Etablere tiltak som fører til at Norge opprettholder et mangfold av økosystemer i god økologisk tilstand.

R12 Skole

Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas, og oversendes Årsmøtet i Vestland Arbeidarparti, stortingsgruppen og regjeringen.
Ivaretar forslag 76 og 77

En god skolegang er avgjørende for en god start på livet. Skolen skal skape like muligheter for alle uavhengig av økonomi og bakgrunn.

Lærerne er selve bærebjelken for en god skolegang og utdanning. For oss i Arbeiderpartiet er det viktig at vi gir mer tillit til lærerne. Det er de som har kompetansen og vet hva som er best for elevene sine. Da må de få mer fleksibilitet til å tilpasse hvordan de skal legge til rette, utfordre og motivere den enkelte elev.

Det er viktig med et læringsmiljø som styrker lærelysten hos elevene. Vi har troen på at lærerne er de som vet hvilke metoder som gir elevene størst mulig utbytte.

Mer praktisk, variert og aktiv læring i skolen vil gi mer motiverte elever. De nye læreplanene legger opp til mer sosialisering, lek, muligheter for utendørsundervisning og sørger for mer elevmedvirkning. Dette er viktig for elevenes trivsel og læring.

Arbeiderpartiet vil:

- Gi faglig frihet og tillit til læreren
- Ha fokus på mer praktisk læring og lek

R13 Opptakssystem for høyere utdanning

Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas, og oversendes Årsmøtet i Vestland Arbeidarparti, stortingsgruppen og regjeringen
Ivaretar forslag 79

Opptakssystemet til høyere utdanning bør justeres og oppdateres. Det er et problem at ungdomsgruppene som søker seg mot ettertraktede utdanninger med høye opptakskrav, velger å bruke flere år på å ta fag som privatist for å få toppkarakterer og kommer dermed senere i gang med den høyere utdanningen sin. Dette er både ineffektivt for samfunnet og den enkelte det gjelder.

Et av opptaksutvalges sentrale forslag, som de nylig la frem var at det skal ikke lenger skal være mulig for unge å forbedre karakterene fra videregående for å øke sjansen for å komme inn på studier. Dette er vi kritiske til, og mener at utvalget glemmer elever med lave karakterer.

415 Alle elever er ulike med ulike forutsetninger og bagasje. Det er derfor urettferdig at man ikke
416 kan få en ny sjanse etter videregående. Færre kan få anledning til å ta høyere utdanning fordi
417 karakterene ikke er høyere nok, eller at de er for dårlig forberedt for kravene til høyere
418 utdanning. Slik kan vi ikke ha det

419 Arbeiderpartiet vil:

- 420 • Beholde muligheten for å forbedre karakterene fra førstegangsvitnemålet i det nye
421 opptakssystemet for høyere utdanning.

422

423 **R14 Private skoler og barnehager**

424 *Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas, og oversendes Årsmøtet i Vestland Arbeidarparti,*
425 *stortingsgruppen og regjeringen*

426 *Ivaretar forslag 78*

427 Loven om private skoler og loven om private barnehager tillater private institusjoner å motta
428 statsstøtte uten tidsbegrensning etter å ha blitt godkjent. Imidlertid fører denne evige
429 godkjenningen til økningen av privat deltakelse i skole- og barnehagesektoren, noe som kan
430 hindre kommuner og fylkeskommuner i å levere et variert og godt tilbud. For å hindre denne
431 utviklingen, bør det innføres en tidsbegrensning på statsstøtten for godkjenning av private
432 skoler og barnehager. Samtidig skal det være mulig å søke om ny godkjenning etter
433 tidsbegrensningen. Ny godkjenning må bygge på de samme føringene som skal ligge til grunn
434 for godkjenning av skoler i privatskoleloven.

435

436 Arbeiderpartiet vil:

- 437 • At loven om private skoler og loven om private barnehager må endres for å innføre en
438 tidsbegrensning på statsstøtten for godkjenning
- 439 • At lengden på støtten skal være lang nok til å muliggjøre forutsigbar etablering og
440 drift av skolene
- 441 • At det fortsatt skal være mulig å søke om ny godkjenning etter tidsbegrensningen

442

443 **R15 Veivalg i ny nasjonal transportplan**

444 *Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas, og oversendes Årsmøtet i Vestland Arbeidarparti,*
445 *stortingsgruppen og regjeringen*

446 *Ivaretar forslag 85 og 88*

447 I de usikre tidene vi lever i nå er det helt nødvendig å prioritere. Vår samferdselsminister har
448 fremskyndet behandling av en ny og strammere nasjonal transportplan til 2024, og har blant
449 satt i gang arbeid med veinormaler som gir mer vei for pengene. Dette skaper forventninger
450 om politiske grep, og Vestland Arbeidarparti må gi en tydelig melding om våre prioriteringer.
451 I en rekke vedtak har VAP sagt at vi prioriterer liv, helse og rassikring. Av større prosjekt i
452 Nasjonal transportplan har VAP helt konkret krevd oppstart av K5 vei og bane til Voss innen
453 2024, oppstart av Ringvei Øst senest 2026, og kontinuerlig utbygging av Bybanen. Disse
454 prioriteringene må ligge fast.

455 VAP vedtok enstemmig i 2022 at både midtre og indre trasé for Hordfast skal utredes før
456 endelig valg av trasé. Før prosjektet kan settes i gang må nedskalering med 2 felt,
457 forbikjøringsfelt og 80-90-soner vurderes. Prosjektet må ta hensyn til naturverdier og
458 trafikkavvikling i Bergensregionen.

459

460 Arbeiderpartiet i Bergen vil

- 461 • Sikre politisk styring av bygging og drift av veier og sørge for mest mulig trygg vei
- 462 for pengene.
- 463 • Prioritere liv, helse og rassikring foran veifaste fjordkryssinger.
- 464 • Prioritere Norhordlandstunnelen.
- 465 • At Hordfast må planlegges som et nedskalert prosjekt.

466

467 **R16 Grønn transport**

468 *Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas, og oversendes Årsmøtet i Vestland Arbeidarparti,*
469 *stortingsgruppen og regjeringen*

470 *Ivaretar 85, 88, 89 og 90*

471 Arbeiderpartiet i Bergen ønsker en utvikling der kollektiv, sykkel og gange i langt større grad
472 skal bli et alternativ til bilbruk. Vi vil prioritere bybanen til Åsane og vil sikre en videre
473 utbygging av bybanen til alle bydeler. Arbeiderpartiet i Bergen vil bygge en helhetlig
474 sykkelstamvei som også hensyntar grøntområder, kulturmiljø, vann og utbygde eiendommer.

475 Arbeiderpartiet i Bergen berømmer regjeringen for å ha stanset privatisering av drift og
476 vedlikehold av jernbanens infrastruktur, og for å ta det utskilte selskapet Spordrift inn igjen i
477 Bane Nor. Vi trenger en regjering som kan gjenskape kan gi tillit til en god jernbanedrift i
478 Norge. Vi vil satse på jernbanen og flytte mer godstransport over fra vei til bane.

479 Vestland arbeiderparti mener at:

- 480 • Miljøvennlige transportløsninger som tog, bybane og elektriske busser skal være
- 481 bærende elementer i kollektivtransporten.
- 482 • Sykkel og gange må prioriteres for å få ned klimagassutslippene og skape bedre
- 483 bymiljø.
- 484 • Stanse og reversere oppsplitting av jernbanen
- 485 • Jernbanesektoren må reorganiseres og bevilgninger til vedlikehold av infrastruktur
- 486 og togsett prioriteres.

487

488 **R17 Generasjonsskatt**

489 *Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas, og oversendes Årsmøtet i Vestland Arbeidarparti,*
490 *stortingsgruppen og regjeringen*

491 *Ivaretar forslag 24*

492 Skattesystemet skal utjevne forskjeller og skape likhet i samfunnet. Små forskjeller er en
493 viktig forutsetning for et samfunn bygget på tillit, trygghet og frihet for alle. Over halvparten
494 av de største formuene i Norge er nedarvede. Skattesystemet må være progressivt, slik at alle
495 yter etter evne og kan få etter behov.

496

497 Arbeiderpartiet vil:

- 498 • Innføre generasjonsskatt på arv, og legge til grunn et høyt bunnfradrag

499

Oversendte forslag til redaksjonskomiteen

Forslag 1

Redaksjonskomiteens innstilling: Anses som ivaretatt i R1

De siste årene har vi sett en rekke eksempler på arvesynd i norsk asylpolitikk. Barn og barnebarn blir straffet for feil gjort av deres foreldre og besteforeldre, og generasjoner blir utvist etter å ha bodd i Norge i flere tiår. Enkeltsakene som har vært synlig i media, blant annet om 18-år gamle Mustafa Hasan, bioingeniøren Mahad Abib Mahamud, småbarnsmoren Mahsa Aghabararian, Abassi-søsknene og jesidiske Amat Nasser Atman og hennes tre barn, symboliserer kun toppen av isfjellet. Arbeiderpartiet skal ikke gå inn i enkeltsaker, men vi kan justere systemet for å gjøre det mer rettferdig.

- Hindre at barn blir straffet for sine foreldres synder. Barns beste skal gis avgjørende vekt i vurderingen av barnets rett til opphold. Arbeiderpartiet vil vurdere alternative sanksjonsmuligheter i tilfeller der det foreligger uriktige opplysninger fra foreldre, og samtidig et fastlagt beskyttelsesbehov.

Forslag 2

Redaksjonskomiteens innstilling: Anses som ivaretatt i R1

Arbeiderpartiet mener at de som søker asyl i Norge skal leve under verdige forhold. Mennesker som er registrert som beboer i asylmottak og har sitt daglige opphold i asylmottak har rett til stønad. Stønaden til beboere i asylmottaket er ment å dekke de grunnleggende behovene en beboer i asylmottak har og bidra til å gi en forsvarlig levestandard i en særskilt livssituasjon under oppholdet i asylmottaket, men realiteten er at stønaden er langt fra dekkende til å ivareta grunnleggende behov. I 2015 kuttet Solberg-regjeringen stønaden til beboere i asylmottak med 20% uten at kuttet har blitt reversert senere. I 2022 har asylsøkere 88,- dagen å leve for, og nesten halvparten av asylsøkere i norske mottak oppgir at de opplever å være sulten. Ni av ti sier de ikke har tilgang til trygg og næringsrik mat over tid, og stadig flere bekymrer seg for om de har mat til seg og sin familie. I en tid der alt blir dyrere mener Arbeiderpartiet at også asylsøkeres stønad må dekke grunnleggende behov, og ønsker derfor å doble stønaden fra 2688,- til 5376,- per måned.

- Dobble stønaden til beboere i asylmottak
- Styrke aktivitetstilbudet for barn i asylmottak
- At barnevernet overtar omsorgen for alle enslige mindreårige

Forslag 3 Arbeid til asylsøkere og papirløse

Redaksjonskomiteens innstilling: Anses som ivaretatt i R1

Det er etablert praksis med retur for asylsøkere som har fått avslag fordi de ikke har et beskyttelsesbehov etter Flyktningkonvensjonen.

En liten gruppe mennesker har imidlertid bodd her i mange år uten at retur er gjennomført. Det er meningsløst at de kan få kost og losji på statlig mottak på skattebetalernes regning i 20 år, men ikke får tillatelse til å jobbe og betale for seg. Vi er også bekymret over at mange såkalte papirløse mennesker som befinner seg i Norge ender opp med å jobbe i slaverilignende forhold i bransjer hvor det er betydelig innslag av arbeidskriminalitet. Disse

544 gruppene må vi kunne få satt i arbeid slik at de kan tjene til livets opphold under anstendige
545 vilkår

546 Fagbevegelsens partilag ønsker:

- 547 • at regjeringen får på plass ordninger som lar asylsøkere og papirløse ta del i det
548 ordinære, anstendige arbeidslivet.

549

550 **Forslag 13 Energi- og strømpriskrise**

551 *Redaksjonskomiteens innstilling: anses som ivaretatt i R2*

552 Høye strømpriser i Norge og resten av Europa er i første rekke en følge av krigen i Ukraina og
553 Russlands bruk av energi som våpen. Sanksjoner har ført til at Europa har redusert store deler
554 av sin import av kull, olje og gass fra Russland. Energimangel og ekstreme priser rammer alle
555 land i Europa. Vårt tap er økonomisk, mens Ukraina blør blod og tårer over sine falne. I
556 kampen mot Russlands aggresjon og brudd på alle internasjonale lover, regler og
557 konvensjoner må vi som frie europeere stå sammen. Energiprisenes usosiale virkninger må
558 møtes med statlige støtteordninger. Energikrisens løsninger må bidra til å løse de to andre
559 store krisene i vår tid: klima- og naturkrisen. Fossil energi må erstattes med fornybar energi i
560 stort tempo over hele Europa, Norge inkludert. Dette vil ta tid, det finnes ingen raske
561 løsninger.

562

563 Arbeiderpartiet i Bergen vil at:

- 564 • I møtet med Europas energikrise og norsk strømpriskrise må norske forbrukere
565 skjermes gjennom fortsatt strømtøtte. Gode ordninger for næringslivet må utvikles
566 som et supplement til fastpriskontrakter som er ugunstig for store deler av
567 næringslivet. Energieffektivisering i bygg må forseres og det må gis større og bedre
568 støtteordninger for dette. På lang sikt er utbygging av ny fornybar energiproduksjon
569 løsningen.

570

571 **Forslag 14 Oljeleting i umodne områder**

572 *Redaksjonskomiteens innstilling: avvises; vedtatt politikk anses å verne umodne områder,*

573 Leting etter olje i umodne områder bør legges på is på ubestemt tid. I samarbeid med SV har
574 regjeringen allerede med rette utelukket ny leting i slike områder denne perioden. Leting og
575 eventuell utbygging i umodne områder er sløsing med selskapenes og skattebetalernes penger,
576 og vil ikke kunne gi produksjon av fossil energi før langt inn i fremtiden, når fornybar energi
577 vil være enda billigere og mer utbredt enn i dag. I stedet bør kapital og arbeidskraft settes inn
578 på vekstnæringer som offshore vind, batteriproduksjon, energiøkonomisering og
579 karbonfangst- og lagring. Et annet godt alternativ for selskapene vil være å betale mer utbytte
580 til eierne, som i mange tilfelle vil være staten.

581 Arbeiderpartiet i Bergen vil at:

- 582 • Oljeleting i umodne områder bør fryses

583

584

585

586

587 **Forslag 15 Høye strømutgifter har konsekvenser for offentlige foretak**

588 *Redaksjonskomiteens innstilling: anses som ivaretatt i R2*

589 De høye strømutgiftene rammer Universitetet i Bergen hardt. Energibudsjettet for 2023 er økt
590 med 125 millioner kroner. Dette fører til midlertidige kutt i aktiviteten ved fakultetene, særlig
591 ved Det matematisk-naturvitenskapelig fakultet og Det medisinske fakultet.

592 Forskning bidrar til å løse de store samfunnsutfordringene og til å sikre et godt samfunn. Kutt
593 i finansieringen av noen av de ledende forskningsmiljøene ved UiB vil kunne gi langsiktige
594 skadevirkninger for Universitetet — og for næringen i bergensregionen, som jobber tett med
595 disse miljøene.

596 De høye strømprisene skyldes blant annet høye avgifter til staten, herunder den såkalte
597 flaskehalsavgiften. I tillegg betales strømgjelden til selskaper som i stor grad er offentlig eid.

- 598 • Sikre strømstøtte for offentlige undervisnings- og forskningsinstitusjoner som
599 Universitetet i Bergen som rammes av høye strømpriser og tilknyttede avgifter til det
600 offentlige

601
602 **Forslag 16 Svaret på strømkrisen er sosialdemokrati**

603 *Redaksjonskomiteens innstilling: anses som ivaretatt i R2*

604 Strømpriskrisen er sammensatt. Det finnes ikke én løsning, men mer politisk styring over
605 energipolitikken er nødvendig. Det er viktig at vi får en åpen og god diskusjon om forslagene
606 fra regjeringens og partiets energiutvalg. Folk må få ta del slik at vi får en fornyet felles
607 forståelse av strømpolitikken i samfunnet. Arbeiderpartiet må erkjenne problemene med
608 dagens system, utfordre bransje og embetsverk, og utforme gode sosialdemokratiske løsninger
609 for fremtiden.

610 En del av løsningen er å redusere strømforbruk. Tiltak for strømsparing må også ha en sosial
611 profil. Før 1984 hadde vi et to-pris-system for strøm som gav alle husholdninger en fast kvote
612 med billig strøm, og deretter en fast overforbrukstariff. Dette er ikke treffsikkert, men ny
613 teknologi bør gjøre det mulig å finne moderne løsninger som på lignende måte både tar
614 sosiale hensyn og bidrar til strømsparing.

615 En annen del av løsningen er å sikre nok strøm. Det norske samfunnet er bygget på, og er
616 avhengig av, rikelig tilgang på billig strøm. Både vindkraft på land og vannkraft nærmer seg
617 en smertegrense mtp. ødeleggelse av natur. Med satsingen på havvind trenger Norge mer
618 stabil, regulerbar strøm-produksjon for å sikre balanse. AIB har tidligere vedtatt støtte til en
619 kunnskapsbasert diskusjon om moderne kjernekraft. Nå er blant andre Trond Mohn med på en
620 satsing på dette.

- 621 • Strømstøtten må forberedes og tilpasses slik at det ikke gis støtte overforbruk.
- 622 • Det bør ses på muligheten for å ha et to-nivå system på elavgiften og strøm-momsen slik
623 at avgiftene varierer ut fra normalt forbruk og «luksusforbruk».
- 624 • Strømsystemet må forenkles, kutte fordyrende mellomledd.
- 625 • Det skal utredes om moderne kjernekraft er hensiktsmessig i Norge.

Forslag 17 Strømpriser

Redaksjonskomiteens innstilling: anses som ivaretatt i R2

Strømprisene i Norge er nå organisert i et system som vi som nasjon ikke kan godta. Det vesentlige er at vi har blitt inkorporerte i et markedsstyrt energisystem i EU som gjør at vi importerer europeiske strømpriser til oss gjennom en rekke private aktører, som alle skal ha fortjeneste. Markedet og prisene er i dag helt kontrollert av disse aktørene og den norske stat er blitt en passiv observatør som kun kan bidra med midlertidige støtteordninger til forbrukerne. Samtidig tømmes vannmagasin og forsyningssikkerheten er truet. Det er ikke holdbart i lengden.

Dette regimet må vi bort fra og det må etableres et system som sikrer strøm som infrastruktur til husholdningene og industrien i landet, til en pris som tar utgangspunkt i produksjonskostnadene med tillegg av nødvendige avgifter til fornying og effektivisering av kraftproduksjonen og til å senke strømforbruket hos forbrukerne.

Kostnaden til strøm for husholdninger, transport og industri med mer, må ordnes slik at det lønner seg å spare på bruken av strøm og at det koster å sløse. Tidligere hadde vi to satser til husholdningene som nå ved hjelp av den digitale overvåkingen av strømforbruket som er montert ved hver enkelt måler, lett kan etableres på nytt. En sats for vanlig forbruk og en sats for overforbruk. Dette var en god ordning som førte til at vi sparte på forbruket.

Arbeiderpartiet i Bergen vil at:

- Prisen på strøm til husholdningene og industri ta utgangspunkt i produksjonskostnadene med tillegg av nødvendige avgifter til fornying og effektivisering av kraftproduksjonen og til å senke strømforbruket hos forbrukerne. Norge må kunne ha kontroll over egne vannkraftressurser med tanke på eksport, prissetting og fyllingsgrad i magasinene.

Forslag 18 Offentlige støtteordninger

Redaksjonskomiteens innstilling: anses som ivaretatt i R2

Største utgiftene til strøm i boliger går med til oppvarming. Det bør derfor etableres gode offentlige ordninger med støtte til etterisolering, etablering av uttak av grunnvarme (dypboring) og montering av solcellepanel på bygninger. Slik støtte må også etableres for borettslag og boligsameiere.

Forslag 19 Et nytt kraftsystem for fremtiden

Redaksjonskomiteens innstilling: Anses som ivaretatt i R2

Kraftsituasjonen i Norge har vært under press i lang tid. Vår tilknytning til det europeiske kraftmarkedet har skapt store utslag i strømprisen her hjemme. Folk er bekymret og opprørt over utslagene, og er usikre på hvordan fremtiden blir. Inntil nå har regjeringens strømstøtte demmet opp for de største utslagene for vanlige folk, men bedrifter og offentlige etater har fått kjenne de verste utslagene uten inntil nylig å få hjelp av staten.

Vi forstår at vår produksjon, distribusjon og utveksling av kraft er sammensatt og bundet av fysiske og avtalemessige begrensninger. Det er likevel et paradoks at vi har rigget oss slik at vi ikke klarer å ha nok, rimelig kraft til egne marked, men skal være rent markedsstyrt som en del av det europeiske kraftmarkedet.

Fagbevegelsens partilag mener derfor at Arbeiderpartiet må komme med en plan som folk og næringsliv, kan stole på. En plan som viser at vi i fremtiden skal bygge, forvalte og distribuere

673 nok rimelig strøm til landets arbeidsplasser og hjem. En slik plan vil vise hvor vi vil, og gi
674 våre velgere fornyet tillit til Arbeiderpartiet. Vi må vise at sosialdemokratiet tør å regulere
675 markedet, når systemet ikke ivaretar sosiale forhold og arbeidsplasser. Strømtøtte er vel og
676 bra på kort sikt, men vi mener en langsiktig løsning må til.

677 En slik plan må inneholde følgende elementer:

- 678 • Strøm skal fortsatt handles med våre naboland i Europa, både for deres og vår
679 energisikkerhet.
- 680 • En styrking av kraftproduksjon, grønn og bærekraftig, men med både regulerbar og
681 uregulerbar kraft. Framtidig kraftproduksjon må kunne være væruavhengig.
- 682 • Prioritere utbygging som utgjør mindre inngrep i naturen først.
- 683 • En annen form for prissetting i vårt interne strømmarked, der vi frikobles
684 prissvingningene på de dyreste produksjonsmåtene i det europeiske markedet.
- 685 • Flaskehalsinntektene over Statkrafts inntektsramme må tilfalle sluttbrukeren.
- 686 • Prissetting i vårt interne marked, som ligger mye nærmere produksjonskostnader.
- 687 • For å motvirke flaskehalser mellom prisregioner i Norge, må det bygges ut ny
688 produksjon i underskuddsområder, særlig NO1.
- 689 • Innføre en modell for private hjem som er progressiv, der lavere forbruk fører til
690 lavere pris per kilowatttime. Slik incentiver vi sparing av strøm.
- 691 • Undersøke mulighetene for om kraftprodusenter kan selge strøm direkte til kunder i
692 sin prisregion.- Oppgradering av eksisterende kraftanlegg.
- 693 • Økt støtte til Enova tiltak – for eksempel varmepumpe, rentbrennende vedovn og
694 etterisolering.
- 695 • Pålegge kraftselskapene å tilby forutsigbar rimelig fastpris til bedriftene.
- 696 • Styrke kraftselskapenes mål som samfunnsaktør og redusere deres finanspolitiske
697 formål.

670 Forslag 20 Uttale strømpriser

671 *Redaksjonskomiteens innstilling: anses som ivare tatt i R2*

672 Strømprisene i Norge er organisert i et system som i perioder kan gi høye og uforutsigbare
673 priser for husholdninger og næringsliv. Dette påvirker også prisene på varer og tjenester da
674 produksjonskostnaden går opp. En av årsakene til de høye prisene er prissmitte via et
675 markedsstyrt energiregime i EU/ EØS- området, som har blitt ytterligere forsterket av
676 Russlands gasskrig mot Europa. Disse slår hardt inn i det europeiske strømmarkedet som også
677 Norge er en del av.

678 Størstedelen av utgiftene til strøm i boliger går med til oppvarming. Regjeringen har innført
679 en strømtøtte for å kompensere for utslagene av de høye prisene, og det er varslet at denne
680 ordningen blir videreført så lenge behovet er der. Det har også vært på bordet forslag om å
681 øke strømtøtten til 100% når strømprisen er over 70 øre. Det er viktig at en
682 strømtøtteordning er ubyråkratisk, samtidig som den har en tydelig sosial profil.

683 Å sikre norske husholdninger og norsk næringsliv forutsigbare priser og tilgang på strøm er et
684 uttalt mål for regjeringen

720 **Arbeiderpartiet i Bergen vil at:**

- 721 • Det må legges til rette for mer fornybar kraftproduksjon og et sterkere overføringsnett, hvor det sikres tilstrekkelig politisk kontroll av våre felles kraftressurser.
- 722 • Det må etableres ordninger med støtte til etterisolering, etablering av grunnvarme og solcellepanel på bygninger. Ordningene må også innbefatte borettslag og boligsameier. Det bør også vurderes om solceller eller solfangere skal inn som et krav i tekniske forskrifter for nye offentlige og private bygg.

727
728 **Forslag 21 Et enkelt toprissystem for strøm for husholdninger**

729 *Redaksjonskomiteens innstilling: anses som ivaretatt i R2*

730 Et toprissystem for strøm for husholdninger vil sikre at alle husholdninger kan være trygge på at de har råd til et tilstrekkelig minimumsforbruk av strøm. Systemet kan bygge mekanismer fra det nåværende strømmestøttesystemet, men kompensasjonen må økes til 100% på et gitt prisnivå.

734
735 **Arbeiderpartiet i Bergen vil at:**

- 736 • Strømmestøtten må endres og etableres som en fast ordning for et toprissystem for strøm.

737
738 **Forslag 22 Ivareta norsk næringsliv**

739 *Redaksjonskomiteens innstilling: anses som ivaretatt i R2*

740 Norsk næringsliv går godt, men en rekke små energiintensive eller større kraftkrevende virksomheter er truet på grunn av høye energipriser. En vesentlig årsak til de økte energiprisene er vår tilknytning til det europeiske energimarkedet, men samtidig er en vesentlig årsak til at næringslivet går godt den enkle tilgangen til det europeiske fellesmarkedet gjennom EØS-avtalen. Det bør derfor etableres skatte- og støtteordninger som omfordeler belastningen av økte energipriser.

746 **Arbeiderpartiet vil at:**

- 747 • Det må utredes hvordan bedrifter som er truet av økte energipriser kan gis fritak for enkelte skatter og avgifter, og om statens inntekter fra næringslivet kan økes for å finansiere støtteordninger for disse bedriftene.

750
751 **Forslag 23 Dagligvarehandel**

752 *Redaksjonskomiteens innstilling: avvises. Komiteen deler problembeskrivelsen men er uenig med foreslåtte tiltak.*

754 De siste ti årene har norsk dagligvarekjede vært dominert av tre aktører, Norgesgruppen, Coop og Reitangruppen, som utgjør om lag 90% av dagligvarekjedene i Norge. Dette har i lang tid medført at det er for liten konkurranse og at prisjustering på dagligvarekjeder enkelt kan styres og koordineres mellom disse gruppene, noe som norske forbrukere har merket spesielt godt det siste året hvor den største prisveksten på mat ligger hos dagligvarekjedene og ikke hos leverandørene. Til tross for at det i flere år er blitt oppfordret til at flere aktører må komme på banen, har det vist seg å være svært vanskelig å drive en dagligvarekjede i drift lenge nok til at de utgjør en vesentlig konkurranse mot de etablerte aktørene, og de fleste blir også slått konkurs eller kjøpt opp i løpet av få års tid.

Arbeiderpartiet i Bergen vil:

- Danne en ordning for etableringstilskudd for dagligvare hvor staten blir hovedaksjonær med mer enn 50% eierandel.
- At en slik dagligvarekjede skal ha som mål at det skal være en minimal og kun nødvendig fortjeneste i dagligvareleddet slik at leverandør samt kunde sitter igjen med både en rettferdig inntjening og pris på dagligvaren.
- At overskytende overskudd fra skal gå tilbake til samfunnet.

Forslag 24 Generasjonsskatt på arv

Redaksjonskomiteens innstilling: anses som ivaretatt i R17

Skattesystemet skal utjevne forskjeller og skape likhet i samfunnet. Små forskjeller er en viktig forutsetning for et samfunn bygget på tillit, trygghet og frihet for alle. Skattesystemet må være progressivt, slik at alle yter etter evne og kan få etter behov. To tredjedeler av Norges 100 rikeste er arvinger, og dette er grunnleggende urettferdig. Når over halvparten av Norges rikeste har arvet pengene sine, er det naturlig at disse i større grad bidrar til fellesskapet.

Arbeiderpartiet i Bergen vil:

- Innføre generasjonsskatt på arv, og legge til grunn et høyt bunnfradrag

Forslag 25 Kost for arbeidstakere

Redaksjonskomiteens innstilling: avvises; dette reguleres av partssamarbeid og arbeidsmiljøloven

I dag er det ikke lovpålagt at arbeidsgiver skal sørge for nødvendig kost på arbeidsplassen, selv om man er pålagt å være kontinuerlig på en arbeidsplass over lengre tid hvor det ofte enten ikke er mulig å gjøre matinnkjøp på visse tidspunkt eller at alternativer for mat ikke medfører et sunt kosthold. Dette vil igjen gå utover HMS vilkår for arbeidsplassen både mhp personlig helse men også når det gjelder å få nødvendig overskudd til utføre pålagt arbeid over tid.

Arbeiderpartiet i Bergen vil at:

- Arbeidsgiver skal sørge for kost for arbeidstakere med sammenhengende vaktpålagt arbeid over 16 timer.

26 Arbeidslinjen

Redaksjonskomiteens innstilling: anses som ivaretatt i R3

Høy deltagelse i arbeidslivet er bra både for den enkelte og samfunnet som helhet. Norsk offentlig sektor bør derfor stadig utforme velferdsordninger og andre sosialpolitiske virkemidler på en måte som støtter opp om målet om arbeid for alle

- Arbeiderpartiet i Bergen vil presisere at arbeidslinjen fortsatt skal ligge fast.

Forslag 27 Innføre et nav ung

Redaksjonskomiteens innstilling: Avvises på grunnlag av allerede vedtatt politikk.

Ungdom og unge voksne lever ofte hurtige skiftende liv. Samtidig er unge en sårbar gruppe i arbeidslivet som kan ha vanskelig for å få innpass i arbeidsmarkedet. I denne gruppen er de avgjørende at NAV kommer raskt på banen. Unge som kommer inn i NAV-systemet skal ikke måtte vente. De skal møtes av egne konsulenter med god tid og få klienter. Vi ønsker et eget NAV ung med kortere saksbehandlingstid og tett, ukentlig oppfølging. Å få unge ut i jobb må være en prioritert oppgave ved alle NAV-kontor. Ungdom må også prioriteres til kurs og tiltaksplasser.

Arbeiderpartiet i Bergen vil

- At unge under 30 år, uavhengig av ytelse blir fulgt opp av egne konsulenter i nav ung
- At NAV ung kobles inn i saker gjennom barnevernet, psykiatrien og andre instanser
- Videreføre nav i skolen og koblinger mellom NAV i skolen og NAV ung.
- Fullføring av videregående skal være en prioritet for denne gruppen"

Forslag 28 Ingen studieavgift for utenlandske studenter

Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas, og oversendes Årsmøtet i Vestland Arbeidarparti, stortingsgruppen og regjeringen

Mange utenlandske studenter slår seg ned i Bergen etter endte studier. Det er viktig for Bergen å trekke til seg kompetanse fra utlandet. Hvis vi droppes studentavgift for utenlandske studenter, vil vi lettere kunne trekke til oss flere utenlandske redaksjonskomiteen

Arbeiderpartiet i Bergen vil:

- Reversere regjeringens løftebrudd om innføring av skolepenger for utenlandske studenter utenfor EU og EØS.

Forslag 29 Objektsikkerhet i olje- og gassektoren

Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas, og oversendes Årsmøtet i Vestland Arbeidarparti, stortingsgruppen og regjeringen

Nasjonal sikkerhetsmyndighet har jevnlig siden implementeringen av objektsikkerhetsforskriften i 2011 vært kritisk til at Olje og energidepartementet og olje og gassektoren ikke har pekt ut viktig infrastruktur og skjermingsverdige objekter på norsk sokkel og landbasert virksomhet som kritiske for Norges interesser (Sikkerhetsloven) - tross press fra Nasjonal sikkerhetsmyndighet. Eksempelvis har det Ikke før etter utbruddet av krigen i Ukraina har det kommet en erkjennelse av at norske gassrør er kritiske objekter knyttet til norske og eller alliertes interesser og at de som følger blir utpekt som objekter. Under den forrige regjeringen ble det gjennomført enkelte privatiseringer av kritiske funksjoner. Eksempelvis er tungt vedlikehold på jagerfly privatisert og det ble også jobbet for privatisering av tungt vedlikehold på ubåter. Begge kritiske innsatsfaktorer for Norges nasjonale sikkerhet. I den forrige regjeringsperioden kom det også alvorlig kritikk rundt ivaretagelsen av objektsikkerheten i Forsvaret.

850 Arbeiderpartiet i Bergen:

- 851 • Skal jobbe for at det gjøres en skikkelig gjennomgang av objektsikkerhet i Olje- og
- 852 gassektoren. Det bør også ses på ivaretakelsen av objektsikkerheten knyttet til tidligere
- 853 privatisering av kritiske funksjoner og for forsvaret.

854

855 **Forslag 31 Øke utdanningen av befal og offiserer i Forsvaret.**

856 *Redaksjonskomiteens innstilling: Anses ivaretatt i forslag R4*

857 Den forverrede sikkerhetssituasjonen betyr at Norge må gjøre sitt forsvar sterkere og mer
858 robust. Det tar lang tid å bygge opp et solid forsvar, og noe av det som tar mest tid er å trene
859 opp personell. Et kompetent offiserskorps er kjernen i et fungerende forsvar, og kan også
860 være en relativt rimelig investering sammenlignet med nye, avanserte våpensystemer. En
861 betydelig økning i offisers- og befalsutdanningen har dermed høy nytte per kostnad.

862

863 **Forslag 32 Stridsvogner til Ukraina**

864 *Redaksjonskomiteens innstilling: Avvist; det er allerede vedtatt av Regjeringen å sende*
865 *stridsvogner til Ukraina*

866 Ukrainernes kamp for selvstendigheten forutsetter tunge nok våpen til at de russiske
867 invasjonstyrkene kan presses tilbake til den russiske grensen. Demokratiet og den frie
868 livsutfoldelsen i små land som Norge er helt avhengige av europeisk kollektiv sikkerhet og
869 solidaritet. Norge er i ferd med å kjøpe nye stridsvogner, og Ukraina har bedre nytte av disse
870 vognene enn Norge.

- 871 • Arbeiderpartiet i Bergen ønsker å sende ti norske Leopard II-stridsvogner til Ukraina.
- 872 Norge bør argumentere for forpliktende og langsiktig vestlig militær bistand til
- 873 Ukraina i alle relevante arenaer.

874

875 **Forslag 33 Situasjonen i Ukraina**

876 *Redaksjonskomiteens innstilling: Avvises; dette er vedtatt og førende politikk for både*
877 *kommuneparti, fylkesparti og regjeringen*

878 Den folkerettsstridige og brutale russiske krigføringa og okkupasjonen av Ukraina fører til
879 stadig meir liding. Ein slutt på kamphandlingane utan russisk nederlag vil ikkje medføre fred.
880 Åra 1940-1945 lærte Noreg at okkupasjon ikkje er fred. I Ukraina er det demokratiet som står
881 imot det totalitære. Vinner Russland vil vi truleg sjå enno meir liding i Europa. Ukraina må
882 altså setjast i stand til å vinne krigen og Russland må tape. Sterkast mogleg våpenhjelp er
883 dessverre det viktigaste verkemiddelet.

884 Arbeiderpartiet i Bergen:

- 885 • Ber regjeringa sørge for at Noreg stiller opp som ein av dei fremste gjevarane av både
- 886 våpenhjelp og humanitær støtte til Ukraina slik at dei kan gjere slutt på all Russisk
- 887 okkupasjon. Noreg må sørge for effektive sanksjonar mot Russland og Belarus. Noreg
- 888 må gjere det klart at vi støttar NATOs linje i Ukraina.

889

890

891

Forslag 34 En kraftig styrking av forsvaret

Redaksjonskomiteens innstilling: Anses som ivaretatt i R4

Det sikkerhetspolitiske landskapet har endret seg dramatisk de siste årene. Det er krig i Europa, økende polarisering, stormakt-rivalisering og stadig flere demokratier utfordres. Fra åpne kilder og rapporter konkluderes det med at dagens forsvarsstruktur er for liten og har for lav utholdenhet. Forsvaret mangler kapasiteter, personell og materiell. Norge er heller ikke i nærheten av å oppnå NATOs målsetting om 2% av BNP (vedtatt av alle medlemsland). De siste tiårene har forsvar og beredskap blitt nedprioritert. Gjeldende Langtidsplan for Forsvaret er et tydelig bevis på dette.

Forsvaret skal ivareta Norges selvstendighet - våre verdier, trygghet og handlefrihet. Det trengs derfor en kraftig styrking av Forsvaret. Arbeiderpartiet må være en garantist for dette.

Arbeiderpartiet i Bergen vil:

- at Forsvaret kampkraft skal styrkes betraktelig. Det må investeres i mer personell, materiell og kapasiteter.
- at bevilgningene økes. Det må etableres en opptrappingsplan for å raskt nå NATOs 2% mål.
- at forsvarsevnen skal utgjøre en reell krigsforebyggende terskel.

Forslag 35 Fond for forsvaret

Redaksjonskomiteens innstilling: Anses som ivaretatt i R4

Med bakgrunn i den dramatiske endringen av den sikkerhetspolitiske situasjonen er det nødvendig å styrke Forsvaret. Da Forsvaret over mange år har blitt nedprioritert er det behov for et krafttak for å investere i kapasiteter og materiell.

Tyskland har allerede opprettet et militært investeringsfond på 100 mrd Euro. Norge bør gjøre det samme - i størrelsesorden 100-150 mrd kr.

Fondet vil være utenom det årlige forsvarsbudsjettet og vil således muliggjøre kraftig investering i kapasiteter og materiell i årene fremover.

Arbeiderpartiet i Bergen vil at:

- Det opprettes et fond for Forsvarets behov for innkjøp av utenlandsk produserte våpensystemer og utstyr

Forslag 37 Skattefradrag for aleneboende bør utredes

Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas, og oversendes Årsmøtet i Vestland Arbeiderparti, stortingsgruppen og regjeringen

Det er veldig mange aleneboende i dag og en dyrtid med økende matvarepriser og økte strømpriser. Gapet mellom aleneboende og de med to inntekter blir større og større. Jeg mener derfor at det må innføres et eget skattefradrag for de aleneboende for å få ned forskjellene i samfunnet i dag. Det er tøft for veldig mange aleneboende i dag slik prisene har steget i været det siste året. Fattigdommen har økt og det kan ikke Arbeiderpartiet være med på. Vi må derfor gjøre noen tiltak snarest.

Forslag 38 Nasjonalt forbud mot fyrverkeri

Redaksjonskomiteens innstilling: anses som ivarettatt i R5

Hver nyttårsaften og ved flere andre anledninger i løpet av året skytes det opp fyrverkeri i Norge. Fyrverkeri kan være gøy for mange mennesker, men det har flere negative konsekvenser for mennesker, dyr og naturen. Fyrverkeri kan inneholde skadelige stoffer som kvikksølv, kobber og bly, som kan være med på å forurenske naturen vår, og på sikt være en skade for mennesker og dyr. Fyrverkeriet etterlater seg dessuten mye søppel som havner i naturen og havet. Videre blir hvert år flere mennesker skadet av å bruke fyrverkeri. For mennesker som har opplevd traumer og for dyr generelt kan fyrverkeri virke særlig stressende. Det finnes eksempler på fugleflokker som har dødd av fyrverkeri og der dyr må gjennom behandling for å roe seg ned. NOAH – for dyrs rettigheter, Blindeforbundet, Dyrebeskyttelsen Norge og World Saving Hostle er noen av organisasjonene som har signert et opprop om å forby privat fyrverkeri. Vi mener at vi bør gå enda lenger gjennom å innføre et nasjonalt forbud mot fyrverkeri. Det finnes alternativer til bruk av fyrverkeri gjennom nedbrytbare bobler, lasere og droner, som kan fungere like godt uten at det er med på å påføre negative konsekvenser på mennesker, dyr og miljø. Det er på tide at vi setter liv, helse og naturhensyn først.

Arbeiderpartiet i Bergen vil:

- At det innføres nasjonalt forbud mot fyrverkeri.

Forslag 39 Justering av husleiepriser

Redaksjonskomiteens innstilling: Anses som ivarettatt i R6

Med økte renter har nordmenns bo- og levekostnader økt betydelig siden nullrenten i 2020. Likevel har en prosentvis økningen vært størst for nordmenn som leier bolig, hvor huseiere kan justere leieprisen i tråd med konsumprisindeksen. Konsumprisindeksen påvirkes av et generelt prisnivå av nødvendige varer og tjenester. I tillegg kan huseier justere leien til «gjengs leie», for å speile det etablerte leienivået i samme område. Dette har medført at med en KPI på 5.9% siste år, så kan leieprisen økes kraftig. Den norske huseierloven skiller seg fra den danske og svenske med at den er mer markedsstyrt, hvor Danmark i 2022 innførte et tak på 4% økning av leieutgifter per år, men hvor utleier kan gå over 4% dersom det kan dokumenteres at av driftsutgifter sammenlignet med foregående år overgår 4%. Dette ble innført på bakgrunn av at beregnet inflasjon i Danmark ble satt til å være omtrentlig 8%. I Norge var prosentvis økning av inflasjon i 2022 på 5.9%.

Arbeiderpartiet i Bergen vil:

- Innføre et tak på hvor mye huseiere kan øke husleieprisene per år etter dansk modell basert på beregnet inflasjonsøkning i Norge, og at det må dokumenteres dersom driftsutgiftene med foregående år er høyere enn innført maks prosentvis økning. Dette for å beskytte nordmenn som leier bolig og skape forutsigbarhet for disse samt for å unngå unødvendig høy rate av utkastelser.

Forslag 40 Det etableres et Eldre ombud i Bergen.

Redaksjonskomiteens innstilling: Oversendes bystyregruppen

Det har fremkommet i den senere tiden at eldreomsorgen har store utfordringer. Et eldreombud kan i sin virksomhet være den forebyggende instans som kan være det ombudet for både klienter og pårørende for at det offentlige kan bedre de får de tjenesten som klienter har krav på.

Forslag 41 Briller, linser og annen behandling

Redaksjonskomiteens innstilling: Anses som ivaretatt i R7

Briller, linser eller annen behandling for dårlig syn kan for mange bli en dyr og uforutsett utgift. Om man får dårlig syn eller ikke er tilfeldig. Det antas at det til sammen levde mer enn 320 000 personer med synshemninger i Norge i 2018. At behandlingsmidler for dårlig syn slik som eksempelvis briller eller linser ikke er gratis gjør dette til en av de største blindsonene i den norske velferdsstaten. Syn er en del av helsen på lik linje med armer, bein, nakke og rygg. Arbeiderpartiet i Bergen vil:

- At synsundersøkelser, briller, linser og lignende behandling for synshemninger skal inngå i egenandelsordningen for voksne
- Den nåværende brillestøtteordningen for barn skal utvides for å sikre gratis briller og linser til barn og gratis reparasjon av briller

Forslag 42 Lysforurensning

Redaksjonskomiteens innstilling: Anses som ivaretatt i R8

Lysforurensning har en rekke negative konsekvenser, spesielt i Norge hvor vi har en unik mulighet til å se det fantastiske naturfenomenet nordlys. For å sikre at innbyggere og turister i Norge kan nyte denne opplevelsen, er det viktig at vi reduserer lysforurensningen. Offentlige etater i Norge bør ha krav om å redusere lysforurensning gjennom å innstallere nedadrettede lysarmaturer og svakere og varmere lyskilder. Dette bidrar til å spare energi og redusere utslipp av klimagasser. Det bør utarbeides en nasjonal strategi for å redusere lysforurensning, med mål om å nå en reduksjon på 50 % innen 2035.

Arbeiderpartiet i Bergen vil:

- Innføre krav om at offentlige etater skal redusere lysforurensning gjennom å installere solcellepaneler og lyskilder med lavt energiforbruk.
- Utarbeide en nasjonal strategi for å redusere lysforurensning, med mål om å nå en reduksjon på 50 % innen 2035.

Forslag 43 Et sterkt trygdesystem

Redaksjonskomiteens innstilling: Anses som ivaretatt i R3

Trygdesystemet gir mennesker frihet, fordi det gir trygghet. I vår bevegelse ser vi ikke på trygd som en utgift, eller noe som bare gagnar de enkeltpersonene som får penger, men en investering i alle, som med fellesskapet i ryggen kan satse på å ta utdanning eller på en ny bedrift. Trygdesystemet gir også barna til syke eller arbeidsledige frihet til å definere sine egne liv, uten å måtte bruke all tiden eller alle pengene sine på å ta seg av foreldrene, fordi fellesskapet stiller opp isteden. Trygdesystemet skaper frihet, trygghet og likere muligheter for alle, og et sterkt trygdesystem er derfor bærebjelken i vår velferdsstat.

- 1026 Arbeiderpartiet i Bergen vil:
- 1027 • Trygdesatsene må være på et nivå som gir et trygt og verdig liv
 - 1028 • Gjennomføre en storstilt tillitsreform i NAV.
 - 1029 • At alle som bruker NAV skal ha lovfestet rett til å ha kontakt med en fysisk
 - 1030 saksbehandler. NAV skal også sikres kapasitet til dette.
 - 1031

1032 **Forslag 44 Trygdesatsene heves**

1033 *Redaksjonskomiteens innstilling: Anses som ivaretatt i R3*

- 1034 • At inntekter fra jobb i samarbeid med NAV ikke skal avkortes.
- 1035 • At økningen i trygden skal følge inflasjon og faktiske levekostnader i samfunnet.
- 1036 • Heve de laveste satsene slik at ingen skal leve i fattigdom av å gå på trygd
- 1037

1038 **Forslag 45 Aldersdiskriminering:**

1039 *Redaksjonskomiteens innstilling: Anses som ivaretatt i R3*

1040 Talet på eldre i Noreg er i sterk vekst. Det gjeld ikkje minst dei eldste av dei eldre. I Bergen

1041 kommune er det i dag nær 50 000 over 65 år.

1042

1043 Aldersdiskriminering er framleis ei stor utfordring for det norske samfunnet, og det innanfor

1044 alle område. Døme finn me i arbeids- og kulturliv, politikk (jf manglande representasjon av

1045 eldre på vallister) og gjennom digitalt utanforskap.

1046

1047 Arbeiderpartiet i Bergen:

- 1048 • Ser mange døme på aldersdiskriminering både generelt i Noreg og også i Bergen, og
- 1049 vil prioritera arbeidet med denne utfordringa i åra framover
- 1050

1051 **Forslag 48 Oppretthold retten til opplæring og normalitetsprinsippet i**

1052 **kriminalomsorgen:**

1053 *Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas, og oversendes Årsmøtet i Vestland Arbeidarparti,*

1054 *stortingsgruppen og regjeringen*

1055 Norsk kriminalomsorg er på mange måter en suksesshistorie. Et viktig element er at innsatte

1056 har rett til opplæring, helsetilbud mv. på linje med andre i samfunnet. Denne

1057 sosialdemokratiske bærebjelken i norsk straffegjennomføringspolitikk står nå i fare. Skal

1058 domfelte fortsatt kunne få opplæringen de har rett på, er det nødvendig å legge til rette for at

1059 de kan oppnå læreplanmål med et trygt og strengt regulert lukket datasystem.

1060 Overgangen fra fengsel til frihet er lettere jo mindre forskjellen til livet utenfor fengselet er.

1061 Den norske straffegjennomføringspolitikken bygger på normalitetsprinsippet, som innebærer

1062 å organisere for en fengselshverdag som i størst mulig grad gjenspeiler samfunnet ute. Den

1063 domfelte behandles som andre borgere og sikres lik kvalitet på tjenestene.

1064 Ikke minst er dette viktig når det gjelder opplæring. Kurs og arbeidstrening har stor verdi i seg

1065 selv. Men formell opplæring og et vitnemål eller kompetansebevis hånden er det som virkelig

1066 åpner dørene for arbeidslivet ved løslatelse. Læreplanen vektlegger digitale ferdigheter, og

1067 løsningen som i dag brukes for å gi et tilpasset lukket datasystem i fengsel er utdatert.

1068

1069

1070 Arbeiderpartiet i Bergen vil:

- 1071 • sikre at retten til opplæring og normalitetsprinsippet i kriminalomsorgen videreføres i
- 1072 møte med digitaliseringen av samfunnet.

1073

1074 **Forslag 49 Styrk eldreomsorgen**

1075 *Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas, oversendes stortingsgruppe og temagruppe helse og*

1076 *velferd*

1077 Velferdsstaten er APs store prosjekt. Vi må ha som mål å skape verdas beste eldreomsorg. Vi

1078 kan ikkje vere nøgde med ein eldreomsorg som blir omtalt som tilstrekkeleg eller forsvarleg

1079 av dei som administrerer den. Alle fortener ein god og trygg alderdom og det er lite som

1080 skremmer folk meir eller sørger meir for at folket mister tillit til velferdsstaten enn historier

1081 om systematisk svikt i eldreomsorga. Vi må sørge for å reversere all kommersialisering av

1082 den offentleg finansierte eldreomsorga.

1083 Arbeiderpartiet i Bergen ber om at:

- 1084 • alle delar av omsorga for eldre blir styrka både nasjonalt og i kommunen. Dette
- 1085 inkluderer heimetenester, helsetenester, bustader og andre felt.

1086

1087 **Forslag 50 Tilrettelagte arbeidsplasser/Varig tilrettelagte arbeidsplasser**

1088 *Redaksjonskomiteens innstilling: Anses som ivaretatt i R3*

1089 Vi skal sørge for at det kommer flere tilrettelagte arbeidsplasser til Vestland og Bergen, og at

1090 disse sikres forutsigbare og gode kontrakter hvor det er mulig. AiB mener bestemt at deler av

1091 kontraktene kommunen/fylkeskommunen har skal være såkalt reserverte anbud, slik at

1092 bedrifter som driver med slikt viktig arbeid, konkurrerer med hverandre og ikke på det "åpne

1093 markedet"

1094 Arbeiderpartiet i Bergen:

- 1095 • Ønsker og styrke ordningen med tilrettelegging.

1096

1097

1098 **Forslag 52 Botilbud for eldre**

1099 *Redaksjonskomiteens innstilling: Oversendes bystyregruppen*

1100 Ny sosial boligpolitikk og botilbud for eldre med fokus på nær miljøutvikling, trygghets

1101 boliger og senior fellesskap. Bergen kommune må i sin kommuneplan avsette arealer til eldre

1102 aktiviteter og boligprosjekter for eldre i kollektive- og service-knutepunkter med

1103 beboervennelige nærmiljøer.

1104 Nye bolig sosiale grep er nødvendig for å forebygge og forberede det økende antall eldre i

1105 årene som kommer. Eiendoms markedet fanger ikke opp det økende behovet.

1106

1107 **Forslag 53 Screening av prostata**

1108 *Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas, oversendes stortingsgruppe og temagruppe helse og*

1109 *velferd*

1110 Prostatakreft er den vanligste kreftformen i Norge, og hvert år er det 5 000 menn som får det

1111 påvist, og 1 000 menn som dør av det. Det er i dag 60 000 menn som lever med diagnosen i

1112 Norge. 9 av 10 menn oppdager prostatakreften sin ved en tilfeldighet, og prostatakreft i en
1113 tidlig fase gir ingen symptomer. Det kan ta flere år fra celleforandringene starter i kroppen til
1114 kreften utvikler seg og symptomene kommer. Tidlig oppdagelse er derfor helt avgjørende for
1115 å redusere antall menn som dør av prostatakreft. Tidlig oppdagelse redder liv. I Norge er det
1116 ingen screeningprogram, og det er få studier som gjennomføres. Det er gjort flere fremskritt
1117 på feltet i Europa den siste tiden, blant annet anbefaler Europakommisjonen at det innføres
1118 screening av prostata.

1119 Arbeiderpartiet i Bergen vil at:

- 1120 • Det innføres screening av alle menn over 50 år, tilsvarende det som gjøres i
1121 Mammografiprogrammet for kvinner mellom 50 og 69 år.

1122

1123 **Forslag 54 Nytt kvinnefengsel i Bergen**

1124 *Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas, oversendes stortingsgruppen og årsmøtet i Vestland*
1125 *Arbeidarparti.*

1126 Det sitter til enhver tid i overkant av 200 kvinner i norske fengsler. Dette utgjør 5.2 prosent av
1127 alle innsatte og er noe høyere enn snittet for kvinneandelen i fengsler i Europa.

1128 Internasjonal forskning viser at det lave antallet kvinner i fengsler sammenlignet med menn
1129 ofte fører til at fengselsadministrasjon og fengsler blir organisert basert på behovene til
1130 mannlige innsatte. Dette gjenspeiles blant annet i fengselsarkitektur, sikkerhet, tilgjengelige
1131 aktiviteter og helsetilbud. I tillegg kommer mange av kvinnene i fengsler i enda større grad
1132 enn menn fra svakere samfunnslag. De har oftere blitt utsatt for overgrep som barn, har
1133 ubehandlede psykiske lidelser og problemer med rus.

1134 Ulikheter i soningsforholdene for kvinner og menn har vært en kjent utfordring også for den
1135 norske kriminalomsorgen i lang tid. Disse ulikhetene ble betydelig forsterket i vår region,
1136 regjeringen Solberg la ned fengselet på Ulvsnesøy og flyttet dette til Bergen Fengsel. Til tross
1137 for at fengselet har 30 soningsplasser for kvinner er fengselet i liten grad tilpasset denne
1138 gruppen.

1139 Det har heller ikke hjulpet på situasjonen at regjeringen Solberg gjorde store kutt i
1140 grunnbemanning i kriminalomsorgen, blant annet som følge av forrige regjerings ABE
1141 reform. I 2015 utarbeidet en tverrfaglig arbeidsgruppe rapporten Likeverdige forhold for
1142 kvinner og menn under kriminalomsorgens ansvar for Kriminalomsorgsdirektoratet.

1143 Rapporten konkluderte med at det må gjøres en innsats på mange ulike nivå og fagområder
1144 før man kan si at det er likeverdige forhold for kvinner og menn under kriminalomsorgens
1145 ansvar.

1146 Det er åpenbart behov for et soningstilbud på Vestlandet som ivaretar kvinner på en bedre
1147 måte enn det som er tilfelle i dag.

1148

1149 Arbeiderpartiet i Bergen mener:

- 1150 • Staten eier en tomt, som grenser til Bergen Fengsel, og som egner seg meget godt til
1151 formålet nytt kvinnefengsel. Arbeiderpartiet ønsker at det snarest settes i gang arbeid
1152 med å realisere dette.

1153

1154 **Forslag 55 Innretning og nivå på alle trygder**

1155 *Redaksjonskomiteens innstilling: Anses som ivaretatt i R3*

1156 Den norske velferdsstaten er etablert for at de som permanent eller for en periode, ikke er i
1157 stand til å arbeide og motta lønn, skal ha en trygghet for at de kan ha et likeverdig liv med
1158 andre innbyggere i landet. Det er nå godt dokumentert at flere grupper lever i fattigdom, selv
1159 om de er innvilget trygdeytelser. Dette er en situasjon som ikke er akseptabel.

1160

1161 Arbeiderpartiet i Bergen mener at:

- 1162 • Innretning og nivå på alle trygder må gjennomgås. Ingen som går på trygd i Norge
1163 skal være fattige.

1164

1165 **Forslag 57 Støtte til Ukrainas suverenitet**

1166 *Redaksjonskomiteens innstilling: Avvises på grunnlag av allerede vedtatt politikk.*

1167 Norge støtter seg bak Ukrainas suverenitet, territorielle integritet og rett til å forsvare seg mot
1168 Russlands militære angrep. En russisk beslutning om å innlemme regionene Luhansk,
1169 Donetsk, Kherson og Zaporizjzja i Russland endrer ikke på det. Disse områdene er i sin helhet
1170 ukrainsk territorium, og Ukraina er i sin fulle rett til å frigjøre disse områdene fra russisk
1171 okkupasjon. Ikke siden andre verdenskrig har Europa vært vitne til en massiv invasjon av et
1172 europeisk land med påfølgende annektering forsøk. Russland utgjør i dag en trussel mot
1173 internasjonale normer etablert etter andre verdenskrig og herunder mot fred og stabilitet i
1174 Europa og mot Norges nasjonale sikkerhetsinteresser. Russlands militære aggresjon mot
1175 Ukraina har ført til enorme ødeleggelser og forferdelig lidelser for den ukrainske
1176 befolkningen. Det er dokumentert at russiske styrker har begått alvorlige krigsforbrytelser. I
1177 tillegg har krigen store konsekvenser for resten av verden, særlig fattige land.

1178 Arbeiderpartiet i Bergen:

- 1179 • Skal stille seg fullt ut bak APs sentrale ukrainapolitikk og ta sterk avstand og
1180 fordømme på det sterkeste Russlands brudd på folkeretten og krenkelse av Ukrainas
1181 suverenitet.
- 1182 • AIB skal jobbe for at det russiske regimet tar kostnaden og det fulle og hele ansvar for
1183 den brutale invasjonen og for de urettmessige lidelsene Russland har påført Ukraina.

1184

1185 **Forslag 58 Vi fordømmer voldsbruken i Iran**

1186 *Redaksjonskomiteens innstilling: Avvises på grunnlag av allerede vedtatt politikk*

1187 Å slå ned på fredelige demonstranter med grov vold er et alvorlig menneskerettighetsbrudd

1188

1189 Arbeiderpartiet i Bergen:

- 1190 • Fordømmer på det sterkeste den grove voldsbruken mot fredelige demonstrantene i
1191 Iran og henrettelsen av demonstranter. AIB vil jobbe for at de ansvarlige for brudd på
1192 menneskerettighetene må stilles til ansvar. AIB vil oppfordre pressen til å fortsatt vie
1193 oppmerksomhet til temaet og alle menneskerettighetsforkjempere som arbeider for å
1194 bedre situasjonen i landet. AIB må også vise støtte og solidaritet med pårørende
1195 iranerne i Norge

1196

1197

1198 **Forslag 62**

1199 *Redaksjonskomiteens innstilling: Avvises; vedtatt politikk*

1200 Arbeiderpartiet i Bergen vil be regjeringen kreve at Israel opphever stempelingen av anerkjente
1201 menneskerettighetsorganisasjoner og lar dem jobbe fritt. Saboteringen av palestinerne
1202 vanntilførsel må opphøre. Norge må kreve at den ulovlige koloniseringen av Vestbredden og
1203 Øst-Jerusalem stoppes. Den er et klart brudd på FN-resolusjon 2334.

1204 1 Annektering av land på Vestbredden

1205 Den israelske loven av 25.juli 2018, uttrykker i klar tekst at det er et eksplisitt ønske fra staten
1206 Israel å underlegge seg mest mulig av Vestbredden, der det i dag bor 450 000 israelske
1207 okkupanter. Denne prosessen har skutt fart under den nye høyreorienterte regjeringen i Israel.

1208 2 Israels vannpolitikk på Vestbredden

1209 Israel saboterer systematisk palestinerne vanntilførsel. Dette gjøres for at det skal vanskeligst
1210 mulig å ha tilfredsstillende sanitære forhold, og vann til forbruk og avlinger. Dette er en del
1211 av Israelsk politikk for å fordrive palestinerne. Vannet selges tilbake til palestinerne til stadig
1212 økende priser.

1213 3 Knebling av menneskerettighetsorganisasjoners rett til å eksistere

1214 I august i fjor ble kontorer til menneskerettighetsorganisasjoner raidet. Utstyr og dokumenter
1215 ble beslaglagt og kontorene stengt. Dette er organisasjoner som bl.a. jobber for barn og
1216 kvinners rettigheter, og dokumenterer brudd på internasjonal lov. En av dem Al-Haq.
1217 Organisasjonen har mottatt flere internasjonale priser for sitt arbeid, bl.a. The human rights
1218 prize of the French republic, Israels begrunnelse er at disse organisasjonene er tilknyttet den
1219 militante organisasjonen PFLP (tidligere PLO).

1220

1221 **Forslag 63 Internasjonalt pensjonsfond for fattige i utviklingsland**

1222 *Redaksjonskomiteens innstilling: Avvist; uklar intensjon*

1223 Verdens fattige trenger et internasjonalt pensjonsfond. De super rike kan og bør bidra
1224 betydelig til den fattige del av befolkning i utviklingsland gjennom et slikt fond.
1225 Mange vil nok bidra, men det trengs et utviklet system for dette.

1226 Norge kan utvikle et slikt system og promotere et forslag overfor de relevante internasjonale
1227 organisasjoner / FN som fremtidige operatører av et slikt fond.

1228 NORAD s nye orientering mot å putte penger inn i fattige samfunn på bunnen direkte til
1229 befolkning og ikke direkte på toppen i utviklingsland vil være den prinsipielle mal for dette.

1230 Arbeiderpartiet i Bergen vil ha et:

- 1231 • Internasjonalt pensjonsfond for fattige i utviklingsland der de superrike fra toppen av
1232 næringskjeden bidrar.

1233

1234 **Forslag 65 Museumsloft**

1235 *Redaksjonskomiteens innstilling: Avvises; dette vedtaket har vi gjort tidligere - R17 fra*
1236 *årsmøtet 2022*

1237 Bergen og Vestland er en særlig rik museumsregion, og museene har i mange år hatt stramme
1238 rammer, både til vedlikehold av den store bygningsmassen og til utstillinger og drift. Det har

de siste årene vært fremmet en statlig forventning om økt forskning i museene, dette krever økte ressurser og full tilgang til arkiv og bibliotek. Museene er svært viktige for å ivareta samfunnets kollektive hukommelse og for å gi et kritisk blikk og kunnskapsgrunnlag for å forstå dagens samfunn.

Arbeiderpartiet i Bergen vil:

- Ha et museumsloft, statlig, regionalt og kommunalt og ber stortingsgruppen, fylkestingsgruppen og bystyreguppen samordne et slikt løft mot sine respektive budsjett. Det er behov for økte rammer, både til drift, forskning og formidling, magasiner, utstillinger og vedlikehold av de mange verneverdige bygninger som er en del av den kulturarven museene ivaretar. Arbeiderpartiet vil særlig peke på de utfordringer økte strømpriser gir. I Bergen bør det være selvsagt at økte strømutgifter for statlig eide bygninger, som Håkonshallen og Rosenkrantzårnet ikke belastes Bymuseets budsjett, med får ekstra støtte fra eieren Statsbygg.

Forslag 67 Et nytt kulturløft

Redaksjonskomiteens innstilling: Avvises; dette vedtaket har vi gjort tidligere - forslag 154 fra årsmøtet 2022

Et levende kulturliv er en premiss for et demokratisk og innovativt samfunn. Uten kunstnere og frivillige, ingen kunst og kultur. I det nye kulturløftet er det viktig at kunstnerøkonomi og frivillige organisasjoners vilkår blir styrket. Staten har ved å snu regionreformen innen kultur pådradd seg et særlig ansvar for kultur- og kunstinstitusjoner utenfor Oslo og aktivt rette opp nasjonal skeivdeling av midler. Bergen bør ha rammer for sine ledende kunstinstitusjoner til å være i front nasjonalt og internasjonalt.

Arbeiderpartiet i Bergen vil:

- ha fortgang i arbeidet med et nytt kulturløft for å styrke både profesjonelt kunst- og kulturliv, amatørkultur og kunstnernes vilkår. Kulturbudsjettet statlig forutsettes økt til en prosent, som programfestet. Nasjonal skeivdeling må opphøre, og Bergens rolle som by nr. 2 innen kunst og kultur må fremmes, må ved å styrke finansieringen av Bergen Nasjonale Opera og realisere Griegkvartalet. Ap i Bergen ønsker en evaluering av utviklingen av gaveforsterkingsordningen og en vurdering av kompensasjonsordninger eller andre virkemidler for å stimulere private givere.

Forslag 69 En likeverdig finansiering av Bergen Nasjonale Opera

Redaksjonskomiteens innstilling: Avvises; ikke realiserbart per tidspunkt

BNO har demonstrert betydningen av regelmessige produksjoner av høy internasjonal kvalitet ikke bare for bredden av det regionale kulturtilbudet, men også for å løfte musikkutdannelse, korbevegelse og for å styrke andre profesjonelle kulturaktører. Publikumsutviklingen har vært sterk. Mye har vært gjort med knappe ressurser. 93% av statlige operabevilgningene går til Oslo, kun 3% til Bergen. De fleste andre europeiske land har sterke nasjonale operakompanier utenfor hovedstaden, og det er på overtid at Norge sikrer tilstrekkelig finansiering ved en planmessig styrking av BNO frem mot 2030.

1284 Arbeiderpartiet i Bergen mener at:
1285 - Bergen Nasjonale Opera (BNO) har vist potensialet i et internasjonalt orientert,
1286 helprofesjonelt operakompani av høy kvalitet, med sterke positive ringvirkninger for
1287 de andre kulturaktørene og amatørkulturen i Bergen og på Vestlandet. Arbeiderpartiet
1288 i Bergen mener derfor at de offentlige bevilgningene til BNO bør realisere dette
1289 potensialet ved en planmessig styrking av kompaniet som legger til rette for minst fem
1290 fullsceniske produksjoner av høy internasjonal kvalitet hvert år. En ny, egnet
1291 musikkteaterbygning bør oppføres i tilknytning til Griegkvartalet før 2030.

1292
1293

1294 **Forslag 70 Kulturminneløft**

1295 *Redaksjonskomiteens innstilling: Delvis ivaretatt i forslag R9 og med følgende merknad:*
1296 *Fysisk tilrettelegging: Det pågår et arbeid med plan for Nonneseter– (satt av penger i 2021).*
1297 *Planprosessen tar tid da denne må ses i sammenheng med andre planer i området. Blant*
1298 *annet tilrettelegging for sykkel i Miljøløftet.*
1299 *Kulturminneformidling: Det er allerede utarbeidet dokumentasjon om det [historiske](#)*
1300 *[kulturminne](#)*

1301 Kulturminner er viktige spor av tidligere tiders livserfaringer, og er derfor viktige ressurser
1302 for en samfunnsutvikling hvor innvånerne føler mening og tilhørighet til stedene de bor og
1303 ferdes. De offentlig eide kulturminnene i Vestland fylke har et betydelig samlet
1304 vedlikeholdsetterslep, og både offentlige og private kulturminner har stigende
1305 vedlikeholdsbehov som følge av klimaendringene.

1306

1307 Arbeiderpartiet i Bergen ønsker:

1308 - En bedre ivaretagelse av de offentlig eide kulturminnene i Bergen og i Vestland fylke,
1309 som har et stort, veldokumentert vedlikeholdsetterslep. Prosjektet for å åpne opp
1310 Nonneseter og sette i stand og formidle Nonneseter klosterruin bør fremskyndes. AP i
1311 Bergen ønsker også en langsiktig styrking av Statens kulturminnefond, blant annet for
1312 å bidra til å bevare den karakteristiske bergenske trehusbebyggelsen og andre private
1313 kulturminner i byen.

1314

1315 **Forslag 71 Kulturhistorisk museum**

1316 *Redaksjonskomiteens innstilling: Anses som ivaretatt i R9*
1317 De kulturhistoriske samlingene ved Universitetsmuseet i Bergen har en av de viktigste
1318 samlingene i Europa av kirkekunst og vikingtidsfunn, og et statlig museum i Bergen.
1319 Bygningene har ikke vært vesentlig pusset opp siden byggingen i 1927, og bygningene er nå
1320 stengt på ubestemt tid. Arbeiderpartiet i Bergen vil at Kulturhistorisk museum skal pusses opp
1321 til 100-årsjubileet i 2027.

1322

1323 **Forslag 72 Gjenvinning av aluminiumsfolie**

1324 *Redaksjonskomiteens innstilling: anses som ivaretatt i R10*

1325 I Norge har gjenvinning av glass og metal kanskje størst nytteverdi sammenlignet med
1326 gjenvinning av de fleste andre materialer, derfor er det viktig at samfunnet sørger for at det i
1327 størst mulig grad legges til rette for gjenvinning av disse materialene og at de ikke brukes

1328 unødig. Til tross for at man har lagt ned forbud mot salg av engangsbestikk, er det fremdeles
1329 tillatt å bruke aluminiumsfolie som emballasje for mat. I sentrumsområder medfører dette ofte
1330 til vesentlig forsøpling og at folien i liten grad blir resirkulert.

1331
1332 Arbeiderpartiet i Bergen vil:

- 1333 • Legge ned et generelt forbud mot bruk av aluminiumsfolie i restauranter og take-away
- 1334 bedrifter.
- 1335 • Legge til rette for søknad om bruk av aluminiumsfolie dersom det kan dokumenteres
- 1336 at bruk av slik engangsfolie er helt nødvendig for salg av enkelte matretter samt at det
- 1337 foreligger dokumentasjon for hvordan bedriften skal resirkulere folien.

1338 1339 **Forslag 73 Naturbudsjett – og regnskap**

1340 *Redaksjonskomiteens innstilling: Anses som ivaretatt i R11*

1341 Arealendringer er den største trusselen mot naturmangfoldet, både i Norge og på
1342 verdensbasis. Både klimapanelet og naturpanelet fastslår at verden må ha mer, ikke mindre,
1343 natur dersom vi skal lykkes i å nå bærekraftsmålene. Mennesket har nå gjort betydelige
1344 endringer på tre fjerdedeler av jordens landoverflate. Rundt 9 prosent av verdens estimerte 5,9
1345 millioner landlevende arter har ikke tilstrekkelige leveområder for langsiktig overlevelse, og
1346 vil dø ut hvis ikke deres naturlige leveområder tilbakeføres.

1347 Arbeiderpartiet i Bergen vil:

- 1348 • At regjeringen innfører et helhetlig naturbudsjett og -regnskap innen 2024, og bevilger
- 1349 én milliard kroner til bevaring av norsk naturmangfold over statsbudsjettet.
- 1350 • At kartleggingen av norsk natur styrkes, og ferdigstille et økologisk grunnkart innen
- 1351 2025. Øke målet om restaurering av ødelagt norsk natur til 20 % innen 2025.

1352 1353 **Forslag 74 Naturkur**

1354 *Redaksjonskomiteens innstilling: Anses som ivaretatt i R11*

1355 Arbeiderpartiet i Bergen vil

- 1356 • Innføre en nasjonal ordning som gjør at utbygger som bygger ned skog, jord eller
- 1357 annen natur, må kompensere for det ved å restaurere natur med tilsvarende eller bedre
- 1358 økologisk verdi andre steder gjennom et såkalt naturbidrag.
- 1359 • Etablere «Naturkur» etter modell av «Klimakur», for å bidra til at Norge opprettholder
- 1360 et mangfold av økosystemer i god økologisk tilstand.

1361 1362 **Forslag 76 Mer utendørsundervisning og lek for førsteklassinger**

1363 *Redaksjonskomiteens innstilling: Anses som ivaretatt i R12*

1364 Skolen skal skape et læringsmiljø som styrker lærelysten hos elevene, slik at de kan få
1365 kunnskap og erfaringer utenfor klasserommet. Skoler med mer uteundervisning har mer
1366 motiverte elever. 6-åringer skal ikke bare sitte inne i et klasserom og pugge alfabetet, og lære
1367 seg gangetabellen. De skal være ute og leke, ha det gøy, få seg nye venner, og få erfaringe

- 1371 Arbeiderpartiet i Bergen vil at:
- 1372 • Førsteklassinger skal ha betydelig mer utendørsundervising, med mer lek og
 - 1373 sosialisering.
 - 1374 • Det skal være fokus på å ha uteundervising hos spesielt andre og tredjeklassinger, men
 - 1375 en skal fortsette å streve etter å flette inn mer uteundervising videre hos de andre
 - 1376 trinnene.

1377

1378 **Forslag 77 Seksårsreformen**

1379 *Redaksjonskomiteens innstilling: Anses som ivaretatt i R12*

1380 Seksårsreforma lova ein leikeprega førskule i første klasse, men vi har i staden fått ein svært

1381 teoritung og stillesitjande kvardag med fokus på mål og resultatstyring. Vi ser ei sterk auke i

1382 mistriksel og ufrivillig skulefråver serleg frå femte klasse. Fagfolk peikar på at born treng

1383 nettopp det AP står for i skulepolitikken. Så no vil vi ha det på plass. Oversendes

1384 redaksjonskomiteen

1385

1386 Arbeiderpartiet i Bergen:

- 1387 - Imøteser konkret politikk som reverserer høgresidas feilsatte skulepolitikk. Vil vil ha
- 1388 meir tillit til lærarane, meir fleksibilitet som ivaretek den einskilde elev, sosial- og
- 1389 miljøfaglege fagfolk til støtte for læraren, meir lek for dei minste og meir praktisk
- 1390 innhald for dei eldre.
- 1391 -

1392 **Forslag 78 Tidsbegrensning for godkjenningen av privatskoler og private barnehager**

1393 *Redaksjonskomiteens innstilling: Anses som ivaretatt i R14*

1394 Privatskoler og private barnehager som har blitt godkjente etter gjeldene lov, har rett på

1395 statstilskudd i en ubegrenset periode. Det er foreslått å gi kommuner og fylkeskommuner

1396 større makt ved opprettelsen av nye skoler og barnehager, men den foreslåtte lovendringen

1397 omhandler ikke skoler og barnehager som allerede er etablerte. Med synkende samlede

1398 barnetall, vil dagens evigvarende godkjenninger kunne føre til at den private andelen av

1399 skole- og barnehageplasser øker. Og dette vil gjøre det enda vanskeligere for kommuner og

1400 fylkeskommuner å gi et differensiert og godt tilbud i sitt område. For å hindre en slik

1401 utvikling bør det innføres en tidsbegrensning for godkjenning av privatskoler og private

1402 barnehager med rett til statstilskudd.

1403

1404 Arbeiderpartiet i Bergen vil at:

- 1405 • Privatskoleloven og lov om private barnehager må endres slik at det innføres en
- 1406 tidsbegrensning for godkjenning med statstilskudd.

1407

1408 **Forslag 79 Det skal være mulig å lære mer**

1409 *Redaksjonskomiteens innstilling: Anses som ivaretatt i R13*

1410 Regelverket for opptak til høyere utdanninger bør justeres. Et problem er at den delen av

1411 ungdomsgruppene som søker seg mot ettertraktete utdanninger med høye opptakskrav, velger

1412 å bruke flere år på å ta fag som privatist for å få toppkarakterer og kommer dermed senere i

1413 gang med den høyere utdanningen sin. Dette er både ineffektivt for samfunnet og den enkelte

1414 det gjelder. Men den største gruppen som tar opp fag som privatist er elever som mangle

1415 fullstendig vitnemål eller har så lav karakter at de trenger mer kunnskap for å være klar for
1416 høyere utdanning. Lager vi ordninger som stenger denne gruppen ute av høyere utdanning,
1417 går vi glipp av verdifull kompetanse og tar muligheten fra en rekke mennesker.

1418

1419 Arbeiderpartiet i Bergen vil at:

- 1420 • Muligheten for å forbedre karakterene fra førstegangsvitnemålet må beholdes i et nytt
1421 opptakssystem for høyere utdanning.

1422

1423 **Forslag 85 Samferdsel**

1424 *Redaksjonskomiteens innstilling: Anses som ivaretatt i R15*

1425 Av store prosjekter bør Bybanen til Åsane, Nordhordlandstunnelen og K5 være de prioriterte
1426 prosjektene på Vestlandet i årene framover. I de usikre tidene vi lever i nå er det helt
1427 nødvendig å prioritere. Hordfast bør bygges som et nedskalert prosjekt med 2 felt,
1428 forbikjøringsfelt og 80-90-soner. Prosjektet må ta hensyn til naturverdier og ikke øke
1429 trafikken til Bergensregionen i stor grad. Både midtre og indre trasè skal utredes.

1430

1431 Arbeiderpartiet i Bergen vil at:

- 1432 • Vestland Arbeidarparti vil prioritere Bybanen til Åsane, Nordhordlandstunnelen og K5
1433 før et nedskalert Hordfast.
- 1434 • Vestland Arbeidarparti vil prioritere vedlikehold av eksisterende Europa-, riks-, og
1435 fylkesveger.

1436

1437

1438 **Forslag 88 Nødvendige veivalg i samferdselspolitikken**

1439 *Redaksjonskomiteens innstilling: Anses som ivaretatt i R15*

1440 I de usikre tidene vi lever i nå er det helt nødvendig å prioritere. Dette gjør seg særlig
1441 gjeldende innen samferdsel, ikke minst fordi Høyre etterlot seg en nasjonal transportplan
1442 (NTP) som er mer av en urealistisk ønskeliste enn den er et politisk styringsdokument.

1443 Vår samferdselsminister har fremskyndet behandling av NTP til 2024 for å få ryddet opp, og
1444 har blant satt i gang arbeid med veinormaler som gir mer vei for pengene. Dette skaper
1445 forventninger.

1446 Når Arbeiderpartiet styrer, forventer folk at det gjøres aktive politiske prioriteringer, og at vi
1447 står inne for dem. Vi kan ikke si ja til alt slik Høyre og FrP gjorde. Det betyr at Vestland
1448 Arbeidarparti må gi en tydelig melding om våre prioriteringer.

- 1449 • Vestland Arbeidarparti vil sikre politisk styring av bygging og drift av veier og sørge
1450 for mest mulig trygg vei for pengene.
- 1451 • Vestland Arbeidarparti prioriterer liv, helse og rassikring foran fjordkryssinger.

1452

1453 **Forslag 89 Jernbanen**

1454 *Redaksjonskomiteens innstilling: Anses som ivaretatt i R16*

1455 I transportsektoren må man tilstrebe å snu utviklingen slik at vi kan legge til rette for transport
1456 i framtiden med mindre strømforbruk. Dette kan vi gjøre ved mer og bedre kollektivtransport
1457 både innenfor persontrafikken og varetransporten. Et veisystem som først og fremst prioriterer

1458 syklende og gåande må også etableres.

1459

1460 Arbeiderpartiet i Bergen vil at:

- 1461 • Jernbanen må reorganiseres og bygges ut for moderne transportmateriell som minsker
- 1462 personbiltrafikk og flytrafikk.

1463

1464

1465 **Forslag 90 Stopp oppsplittingen i jernbanesektoren**

1466 *Redaksjonskomiteens innstilling: Anses som ivaretatt i R16*

1467 Fagbevegelsens partilag berømmer regjeringen for å ha stanset privatisering av drift og
1468 vedlikehold av jernbanens infrastruktur, og for å ta det utskilte selskapet Spordrift inn igjen i
1469 Bane Nor. Dette er kjempegode nyheter for alle som jobber i pukken, og vi oppfordrer
1470 regjeringen til å fortsette med slike grep for å rydde opp i den fragmenterte jernbanesektoren.
1471 Vi overtok etter en Høyre-regjering som har drevet aktivt med oppsplitting og privatisering av
1472 jernbanen. En viktig forutsetning for privatiseringer er oppsplitting. Oppsplitting av viktig
1473 infrastruktur og tjenester for vanlige folk gir oss ikke bedre tjenester, heller dyrere drift, flere
1474 direktører og mer byråkrati. Taperne er innbyggerne som får dårligere og dyrere tjeneste – og
1475 politikerne som mister politisk styring av sektoren.

1476 Oppsplitting, konkurranseutsetting, privatisering er velkjente grep fra høyresiden. Det gjør det
1477 lettere å overlate samfunnstjenester til private kapitalkrefter. Det gjør det også lettere å splitte
1478 fagmiljøer og fagorganisering.

1479 Dagens situasjon gjør at allerede etablerte aktører tilpasser seg dette markedet ved å etablere
1480 underselskaper for å være med på anbudsregimet på offentlige jernbanestrekninger. Dermed
1481 forsterkes oppsplittingen i sektoren ytterligere. Et eksempel på dette er Flytogets nyetablerte
1482 underselskapet “Bytoget”. Det haster derfor å reversere Solberg-regjeringens oppsplitting.

1483 Vi trenger en regjering som igjen kan gi tillit til jernbaneansatte og velgere som bryr seg om
1484 en god jernbane i Norge. Det gjøres ikke ved å kun bremse utviklingen høyreregjeringen satte
1485 i gang. Det gjøres ved å kraftfullt stanse videre oppsplitting og heller slå sammen selskap som
1486 i eksempelet med Spordrift og Bane nor. Dette er høyrepolitikk som vi skal sette tilbake på
1487 tuben. Vi må få sterkere politisk styring av jernbaneselskapene slik at de tjener innbyggerne
1488 og ikke forfølger finansielle mål

1489 Vi i Fagbevegelsens partilag stiller oss derfor kritiske til regjeringens planer for togtrafikken
1490 på Østlandet.

1491 Fagbevegelsens partilag tar jernbaneansattes fortvilelse på alvor. Det blir ikke bedre
1492 sosialdemokratisk politikk ved å videreføre Høyre-regjeringens arv i jernbanesektoren. VI må
1493 gi arbeidsfolks troen på at Arbeiderpartiet skal rydde i rotet etterlatt av Erna Solberg.

1494 Arbeiderpartiet i Bergen vil:

- 1495 • Stanse oppsplitting av lokaltrafikken på Østlandet og i sektoren for øvrig
- 1496 • Gi tilstrekkelige bevilgninger til vedlikehold av infrastruktur og togsett
- 1497 • Arbeide for en opprydding i sektoren, hvor en samler mest mulig av jernbanen i en
- 1498 samlet og enhetlig organisasjon.

1499

1500 **Forslag 91 LIS1-stillinger**

1501 *Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas, oversendes Stortingsgruppen og årsmøtet i Vestland*
1502 *Arbeiderparti*

1503 Norge er avhengig av leger for å løse fastlegekrisen. Slik systemet er nå, må alle
1504 ferdigutdannede medisinstudenter gjennom LIS1 for å begynne videre spesialisering. Det er
1505 for få stillinger, noe som skaper en flaskehalseffekt, og gjør at kvalifiserte leger sitter
1506 unødvendig lenge i kø. Ved å øke antallet LIS1-stillinger, vil man kunne utdanne flere
1507 fastleger og dermed bidra til bedre legedekning i primærhelsetjenesten. For å oppnå målet om
1508 å utdanne 80% av det norske legebehovet i Norge, må også antallet plasser på medisinstudiet
1509 økes i tråd med anbefalingene gitt i Grimstadutvalgets rapport fra 2019.

1510 Arbeiderpartiet i Bergen mener:

- 1511 • At antallet LIS1-stillinger skal økes i samsvar med anbefaling fra Helsedirektoratet
- 1512 • At antallet studieplasser på medisin skal økes ut ifra anbefalingene gitt i
- 1513 Grimstadutvalgets rapport (2019).

1514

1515 **Forslag 92: Manglene verdighet og kvalitet i eldreomsorgen**

1516 *Redaksjonskomiteens innstilling: Avvises, Arbeiderpartiet i Bergen kan ikke støtte opp om*
1517 *denne framstillingen.*

1518 De siste ukene har det vært en del opprørende reportasjer i NRK/TV om uverdige forhold i
1519 pleie og stell av eldre på enkelte institusjoner og i den hjemmebaserte behandlingen av eldre
1520 ved en rekke steder i Norge. Dette har engasjert en rekke mennesker og ikke minst de
1521 pårørende.

1522 SLIK KAN VI IKKE HA DET! DET ER IKKE ET VELFREDSAMFUNN VERDIG!

1523 Årsmøte i Arbeiderpartiet i Bergen vil derfor peke på at en slik situasjon har lenge fått
1524 utviklet seg mot nærmest kriselignende forhold, som ingen av de siste års regjeringer har
1525 funnet en løsning på. Heller ikke kan det ikke vises til en snarlig løsning på problemene som
1526 vil øke etter hvert som en større andel av eldre og pleietrengende vil stadig kreve større
1527 ressurser i årene fremover, og kan utvikle seg i en retning som kommer er langt fra vårt partis
1528 målsetninger om en eldreomsorg som «skal skinne».

1529 Årsmøtet vil og peke at det som er lagt fram som forslag til kommunenes nye inntektssystem,
1530 viser heller ikke vei ut av krisen. Vi vil derfor gi uttrykk for at skal det bli en bedring
1531 forholdene å få til et mest mulig likt grunnlag for rammene av eldreomsorgen i hele landet,
1532 må kommunene bli satt i stand til å ta sin del av ansvaret for en bedre aldersomsorg i form av
1533 «øremerkede midler. Årsmøte har merket seg at Helseministeren ved flere anledninger har
1534 pekt på at regjeringen i løpet av våren vil legge fram en sak for Stortinget med tiltak som vil
1535 bedre situasjonen, ser årsmøtet det nødvendig at det og følger økonomiske rammer med. I den
1536 forbindelse vil og årsmøte henlede oppmerksomheten på det «gedigne ekstraordinære
1537 overskuddet» som er fremkommet gjennom det staten har fått fra salg av olje- og
1538 gassvirksomheten i 2022.

1539 Arbeiderpartiet i Bergen vil at:

- 1540 - Intensjonen i dette forslag er at Regjeringen inviterer til Stortinget å fatte et
- 1541 tverrpolitisk vedtak i saken.